

နိုင်ငံတကာ မြန်မာသတင်း (ဘီအဲန်အိုင်)
မြန်မာ့ငြိမ်းချမ်းရေးလေ့လာစောင့်ကြည့်ရေး

**ကမ္ဘာ့နိုင်ငံများနှင့်
အဖွဲ့များနှင့်
မြန်မာ့အရေး အလေးပေးမှုကို
ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း**

ဖေဖော်ဝါရီလ၊ ၂၀၂၂ ခုနှစ်

မာတိကာ

ရည်ရွယ်ချက်	၂
သုတေသန နည်းနာ	၃
နိဒါန်း	၄
နိုင်ခြင်း လောင်းမည့် တရုတ်	၆
ဒီမိုကရေစီအရေး အပြင်းထန်ဆုံး ဟစ်ကြွေးလာသည့် အမေရိကန်	၁၀
စိုးရိမ်ထိတ်လန့် တုန်လှုပ်မှုများနှင့် ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂ	၁၃
ဘုံ(၅)ချက်နှင့် တိုင်ပတ်နေသည့် အာဆီယံ	၁၈
အိန္ဒိယ ဘာလုပ်နေသလဲ	၂၀
E U နှင့် နိုင်ငံတကာအသိုင်းအဝိုင်း	၂၂
သုံးသပ်ချက်	၂၅

ရည်ရွယ်ချက်

၂၀၂၁ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီ ၁ ရက်၊ စစ်အာဏာသိမ်းမှုစတင်ကတည်းက ကုလသမဂ္ဂအပါအဝင် ကမ္ဘာ့နိုင်ငံအများစု၏ အာဏာသိမ်းစစ်အုပ်စုအပေါ် ကန့်ကွက်ရှုတ်ချပြစ်တင်မှုများ ရရှိသော်လည်း တရုတ်၊ ရုရှားနှင့် အာဆီယံကဲ့သို့သော နှုတ်ဆိတ်နေသည့် အစုအဖွဲ့များကိုလည်း တွေ့ရပါသည်။ စစ်အာဏာသိမ်းမှုအား ဆန့်ကျင်ကြောင်း ငြိမ်းချမ်းစွာ ဆန္ဒဖော်ထုတ်နေကြသော မြန်မာပြည်သူလူထု အနေဖြင့် အာဏာသိမ်းစစ်အုပ်စု၏ အကြမ်းဖက်ဖြိုခွင်းမှုများ၊ ဖမ်းဆီးသတ်ဖြတ်မှုများကို နေ့စဉ်နှင့်အမျှ၊ နေ့ညစဉ်ဆက် ရင်ဆိုင်ကြုံတွေ့ရသည့်အခါတိုင်း အမေရိကန်အပါအဝင် ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့ကြီး၏ ဖေးမကူညီမှုများကို မျှော်လင့်လေ့ရှိပါသည်။ အထူးသဖြင့် R2P ကဲ့သို့သော အစီအစဉ်များကိုပင် စစ်အာဏာသိမ်းမှုဆန့်ကျင်ရေးဆန္ဒဖော်ထုတ်ပွဲများတွင် ဆိုင်းဘုတ်များကိုင်မြှောက်ကာ တောင်းဆို ဟစ်ကြွေးခဲ့ကြပါသည်။

တစ်ဖက်တွင်မူ မြန်မာပြည်သူလူထု၏ မျှော်လင့်ချက်ထားရာ နိုင်ငံတကာအသိုင်းအဝန်းအနေဖြင့် ကန့်ကွက်ရှုတ်ချကြောင်း၊ စိုးရိမ်ပူပန်ကြောင်းဆိုသည့်ပြောဆိုမှုများ၊ ထုတ်ပြန်ချက်များကို ပြုမူလုပ်ဆောင်ပေးနိုင်သည်ကို တွေ့ရပါသည်။ ပို၍ဆိုးသည်က မြန်မာပြည်သူလူထုတစ်ရပ်လုံး၏ ရွံရှာ မုန်းတီးခြင်းခံနေရသည့် အာဏာသိမ်းစစ်အုပ်စုအပေါ် တချို့သောချဉ်းကပ်ပုံများကမူ မြန်မာပြည်သူ လူထု၏ သဘောထားဆန္ဒများနှင့် သွေဖည်နေလေ့ရှိသည်ကို တွေ့ရှိရပါသည်။

ယခုသုတေသနစာတမ်းသည် နွေဦးတော်လှန်ရေးကာလအတွင်း မြင်တွေ့ကြားသိခဲ့ရသည့် ကမ္ဘာ့နိုင်ငံများ၏ မြန်မာ့အရေး အလေးပေးမှုအခြေအနေများကို ဆန်းစစ်တင်ပြထားခြင်းဖြစ်ပြီး စစ်အာဏာရှင်စနစ် အမြစ်ပြုတ်ရေးအတွက် မြန်မာပြည်သူလူထု၏ စိတ်ဆန္ဒပြင်းပြမှုများနှင့် ကမ္ဘာ့နိုင်ငံများကို ချိတ်ဆက်ပေးနိုင်ရန် ရည်ရွယ်ရေးသားထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

သုတေသန နည်းနာ

ယခု“ကမ္ဘာ့နိုင်ငံများနှင့်မြန်မာ့အရေးအလေးပေးမှုကိုဆန်းစစ်ခြင်း”သုတေသနစာတမ်းအတွက် မိမိတို့ Myanmar Peace Monitor မှ နေ့စဉ်စုဆောင်းရရှိထားသည့် Burma News International(BNI) အဖွဲ့ဝင် သတင်းဌာနများအပါအဝင် ပြည်တွင်းပြည်ပသတင်းဌာနများတွင် ရေးသားဖော်ပြခဲ့ပြီးသော သတင်းအချက်အလက်များကို အခြေပြုကာ ဆန်းစစ်တင်ပြထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ယခုစာတမ်းတွင် စစ်အာဏာသိမ်းကာလအတွင်း မြင်တွေ့ကြားသိခဲ့ရသည့် သတင်းအချက်အလက်များ၊ ဖြစ်စဉ်ဖြစ်ရပ် များအပေါ် နိုင်ငံတကာအသိုင်းအဝိုင်း၏ ချဉ်းကပ်ဆောင်ရွက်ပုံများနှင့် စစ်အာဏာသိမ်းမှု ဆန့်ကျင်နေ ကြသော မြန်မာပြည်သူလူထုတစ်ရပ်လုံး၏ သဘောဆန္ဒများကို ချိတ်ဆက်နှိုင်းယှဉ်တင်ပြထား ပါသည်။

နိဒါန်း

၂၀၂၁ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီ ၁ ရက်၊ လင်းအာရှကံတွင် ကာချုပ်မင်းအောင်လှိုင်ဦးဆောင်သည့် စစ်အုပ်စုသည် ပြည်သူ့လူထုရွေးကောက်တင်မြှောက်ထားသည့် နိုင်ငံတော်သမ္မတဦးစိုးမြင့်အပါအဝင် အစိုးရအဖွဲ့ ခေါင်းဆောင်များကို ဖမ်းဆီးပြီး နိုင်ငံတော်အာဏာအရပ်ရပ်ကို သိမ်းယူခဲ့သည်။ ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ် အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲအတွင်း မဲစာရင်းမှားယွင်းမှုများကို အခြေအမြစ်မရှိဘဲ အကြောင်းပြ ကာ နိုင်ငံတော်သမ္မတနှင့် နိုင်ငံတော်၏ အတိုင်ပင်ခံပုဂ္ဂိုလ် ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်တို့ကို ဖမ်းဆီးပြီး စစ်ဗိုလ်ချုပ်ဟောင်း ဒုသမ္မတဦးမြင့်ဆွေက အာဏာသိမ်းစစ်အုပ်စုအား တိုင်းပြည်အာဏာ လွှဲအပ် ကြောင်း ပုံရိပ်များကို ပြည်သူ့လူထုအား ရုပ်သံမှတစ်ဆင့် ချပြခဲ့သည်။

အာဏာသိမ်းစစ်အုပ်စုသည် တိုင်းပြည်အာဏာမသိမ်းခင်ကတည်းကပင် ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ် အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲ မဲရလဒ်များနှင့်ပတ်သက်ပြီး ရွေးကောက်ပွဲဆိုင်ရာ ပြဌာန်းထားသည့် ဥပဒေ၊ နည်းဥပဒေများဖြင့် ဖြေရှင်းရန်မကြိုးစားဘဲ "မဲစာရင်း ဖြေရှင်းပေးရန်" ဟုဆိုကာ လူကြား ကောင်းရုံ ပြောဆိုခြင်း၊ ထုတ်ပြန်ချက်များ အလီလီထုတ်ပြန်ခြင်းတို့ကိုသာ ပြုလုပ်ခဲ့ပြီး ဖေဖော်ဝါရီ ၁ ရက်နေ့၊ ပြည်သူ့လွှတ်တော်အစည်းအဝေးကျင်းပရန် နာရီပိုင်းအလိုတွင် တိုင်းပြည်အာဏာကို သိမ်းယူခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

ကုလသမဂ္ဂအပါအဝင် ဒီမိုကရေစီရင့်သန်နေပြီသော အမေရိကန်နှင့် နိုင်ငံတကာ အသိုင်းအဝိုင်း က ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ် အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲ မဲရလဒ်ကို လေးစားလိုက်နာဖို့၊ ဒီမိုကရေစီစံနှုန်းများကို စောင့်ထိန်းဖို့ အကြိမ်ကြိမ်တိုက်တွန်းခဲ့သည့်အကြားမှ သက်ပြည့်ပင်စင်ယူရတော့မည့် စစ်ခေါင်း ဆောင်၏ အာဏာရမက် ချင်ခြင်းတပ်ပြီး အာဏာသိမ်းယူခဲ့ခြင်းကြောင့် ကုလသမဂ္ဂအပါအဝင် ကမ္ဘာ့ နိုင်ငံများ၏ တရားဝင်အသိအမှတ်ပြုခြင်းကို အာဏာသိမ်းကာလ တစ်နှစ်ပြည့်သည်အထိ ရရှိခဲ့ခြင်း မရှိသေးပေ။ အထူးသဖြင့် ၎င်းတို့နှင့် အလွမ်းသင့်သော တရုတ်၊ ရုရှားနိုင်ငံများပင် အာဏာသိမ်း စစ် အုပ်စုအား တရားဝင်အသိအမှတ်ပြုကြောင်း လူသိရှင်ကြား မဖွင့်ဟရဲသေးသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ စစ်အာဏာသိမ်းကာလအတွင်း မြန်မာတစ်နိုင်ငံလုံးအတိုင်းအတာဖြင့် မြို့ပြ ကျေးလက်ဒေသပါမကျန် စစ်အာဏာသိမ်းမှုဆန့်ကျင်ရေးလှုပ်ရှားမှုသပိတ်များသည် ဖေဖော်ဝါရီလ ၆ ရက်နေ့ကစပြီး နေ့စဉ်နှင့် အမျှ ပုံသဏ္ဍာန်အမျိုးမျိုး၊ အသွင်သဏ္ဍာန်အမျိုးမျိုး ဖြစ်တည်လာခဲ့ပြီး စစ်အာဏာသိမ်းမှုနှင့်အတူ မြန်မာ့နေ့ဦးတော်လှန်ရေးသည် အရှိန်အဟုန်မြင့်တက်လာခဲ့ပါသည်။ လက်နက်မဲ့ ငြိမ်းချမ်းစွာ ဆန္ဒ ဖော်ထုတ်ခဲ့ကြသည့် တိုင်းရင်းသားပြည်သူ့လူထုအား အကြမ်းဖက်ဖျိခွင်းခြင်း၊ ကျည်ဆန်အစစ်ဖြင့် ပစ်ခတ်သတ်ဖြတ်ခြင်းများကို နေပြည်တော်၊ ရန်ကုန်၊ မန္တလေးကဲ့သို့ မြို့ကြီးများတွင် အာဏာသိမ်း စစ်အုပ်စု၏ လက်နက်ကိုင်များက ကျူးလွန်ခဲ့ပါသည်။

ကာချုပ်မင်းအောင်လှိုင်ဦးဆောင်သည့် အာဏာသိမ်းစစ်ကောင်စီအနေဖြင့် ၎င်းတို့အား ဆန့် ကျင်သော လက်နက်မဲ့ပြည်သူများအား အကြမ်းဖက်ဖျိခွင်း၊ ဖမ်းဆီး၊ သတ်ဖြတ်စသည့် လုပ်ရပ်များကို ကုလသမဂ္ဂအပါအဝင် အမေရိကန်နှင့် မဟာမိတ်အင်အားကြီးနိုင်ငံများအတွက် ရပ်တန့်ရန်တောင်းဆို ခြင်းနှင့် မြန်မာပြည်သူ့လူထုအတွက် စိုးရိမ်ကြောင်း နှစ်သိမ့်စာမှတစ်ပါး အားရကျေနပ်ဖွယ် စွမ်း ဆောင်ချက်မျိုးကို မမြင်တွေ့ခဲ့ရပေ။ မြန်မာပြည်သူ့လူထုအနေဖြင့်တော့ အကြမ်းဖက်ဖိနှိပ်မှုမျိုးစုံကို တောင်တန်းမြေပြန့်၊ ကျေးလက်မြို့ပြပါမကျန် ရက်စက်စွာပြုမူနေသော အာဏာသိမ်းစစ်ခေါင်း ဆောင်နှင့် အစေအပါးများကို စစ်ရေးအရ အရေးယူမှုမျိုးဖြစ်သည့် R2P (The Responsibility To

Protect - ကာကွယ်ပေးရန် တာဝန်ရှိမှု) ဝင်ရောက်လာရေးအထိပင် နိုင်ငံတကာအသိုင်းအဝိုင်းထံမှ မျှော်လင့်နေခဲ့ကြပါသည်။

ကုလသမဂ္ဂဆိုင်ရာ အစည်းအဝေးများပြုလုပ်သည့်အချိန်တိုင်း၊ အမေရိကန်နှင့် အင်အားကြီး နိုင်ငံခေါင်းဆောင်များ တွေ့ဆုံဆွေးနွေးသည့်အချိန်တိုင်းအတွက် စစ်အာဏာသိမ်းအုပ်စု၏ ဖိနှိပ်မှု ဒဏ်မှ လွတ်မြောက်ရေးမျှော်လင့်ချက်များ ပေါက်ဖွားလာတတ်စမြဲဖြစ်ပါသည်။ သို့သော်လည်း မြန်မာနှစ်သစ်ကူးအချိန်၊ ၂၀၂၁ ခုနှစ် ဧပြီလ ၁၆ ရက်တွင် ဖွဲ့စည်းလာသည့် အမျိုးသားညီညွတ်ရေးအစိုးရ (NUG)နှင့် အမျိုးသား ညီညွတ်ရေးအတိုင်ပင်ခံကောင်စီ (NUCC)တို့ ဖြစ်ပေါ်လာချိန်တွင်တော့

အာဏာသိမ်းစစ်အုပ်စု၏ ဦးတည် ရည်မှန်းချက်ကို ဖြိုခွင်းနိုင်မည့် အလင်းတန်းများကို မြင်တွေ့ရသကဲ့သို့ဖြစ်လာပြီး အာဏာသိမ်း စစ်အုပ်စုအား ကိုယ့်အားကိုယ်ကိုးကာ ခုခံတွန်းလှန်ရေးအတွက် ပြင်ဆင်လာခဲ့ကြပါသည်။

ကုလသမဂ္ဂအပါအဝင် ဒီမိုကရေစီရင့်သန်နေပြီသော အမေရိကန်နှင့် နိုင်ငံတကာအသိုင်းအဝိုင်းက ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ် အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲ မဲရလဒ်ကို လေးစားလိုက်နာဖို့၊ ဒီမိုကရေစီစံနှုန်းများကို စောင့်ထိန်းဖို့ အကြိမ်ကြိမ်တိုက်တွန်းခဲ့သည့်အကြားမှ သက်ပြည့် ပင်စင်ယူရတော့မည့် စစ်ခေါင်းဆောင် အာဏာရမက် ချင်ခြင်းတပ်ပြီး အာဏာသိမ်းယူခဲ့ခြင်းကြောင့် ကုလသမဂ္ဂအပါအဝင် ကမ္ဘာ့နိုင်ငံများ၏ တရားဝင် အသိအမှတ်ပြုခြင်းကို အာဏာသိမ်းကာလ တစ်နှစ်ပြည့်သည်အထိ ရရှိခဲ့ခြင်းမရှိသေးပေ။

တစ်ဦးတစ်ယောက်မျှ လမ်းပေါ်မထွက်ဘဲ စစ်အာဏာရှင်စနစ်ဆန့်ကျင်ရေး “တိတ်ဆိတ်ငြိမ်သက်ခြင်း”လှုပ်ရှားမှုကြီးကို နိုင်ငံတဝှမ်းလုံး ကျေးလက်မြို့ပြ၊ ဈေးဆိုင်၊ စုပေါင်းကတ်များကအစ လုပ်ဆောင်ပြသခဲ့ကြသည်။ မြန်မာနိုင်ငံအတွင်းရှိ စစ်အာဏာရှင်စနစ်အမြစ်ပြုတ်ရေး “တိတ်ဆိတ်ငြိမ်သက်ခြင်း”လှုပ်ရှားမှုကြီးကို အမေရိကန်အပါအဝင် နိုင်ငံတကာအသိုင်းအဝိုင်းမှ အံ့ဩမင်သက်စွာ အသိအမှတ်ပြုခဲ့ပြီး ကမ္ဘာ့နိုင်ငံအသီးသီးတွင် ရောက်ရှိနေကြသည့် မြန်မာပြည်ဖွားတိုင်းရင်းသားပြည်သူများအနေဖြင့် မိမိတို့ရောက်ရှိရာ အရပ်ဒေသများမှတစ်ဆင့် စစ်အာဏာရှင်စနစ်အမြစ်ပြုတ်ရေးအတွက် ပူးပေါင်းဆန္ဒဖော်ထုတ်လျက်ရှိသည်ကို တွေ့ရပါသည်။

၂၀၂၁ ခုနှစ် ဧပြီလအကုန် မေလဆန်းပိုင်းမှစ၍ ငြိမ်းချမ်းစွာ ဆန္ဒဖော်ထုတ်နေကြသည့် စစ်အာဏာသိမ်းမှု ဆန့်ကျင်ရေးလှုပ်ရှားသည့် ပြည်သူလူထုအနေဖြင့် ချင်းပြည်နယ်၊ ကရင်နီ (ကယား) ပြည်နယ်ကဲ့သို့သော ဒေသများမှစကာ ရရာလက်နက်စွဲကိုင်ပြီး ခုခံတော်လှန်ရေးလှုပ်ရှားမှုများ စတင်လာခဲ့ပါသည်။ ယင်းသို့ အခြေအနေမျိုးတွင်လည်း အာဏာသိမ်းခေါင်းဆောင်နှင့် နောက်လိုက် အစေအပါးများသည် လူအင်အား၊ လက်နက်အင်အား အလွန်အကျွံ အသုံးပြုကာ လက်နက်မဲ့လူထုကို အကြမ်းဖက်ဖြိုခွင်းခြင်း၊ ဖမ်းဆီးသတ်ဖြတ်ခြင်းနှင့် လေကြောင်းတိုက်ခိုက်မှုများအပြင် မီးစုန်းလက်နက်ကြီးများပါ ပစ်ခတ်အသုံးပြုလုပ်လာသည့်အတွက် နိုင်ငံတကာအသိုင်းအဝိုင်းအတွက် “စိုးရိမ်ကြောင်း”အစား “အလွန်အမင်း စိုးရိမ်ကြောင်း”ဟု ပြောင်းလဲသုံးစွဲခဲ့ရပါသည်။

မြန်မာပြည်သူလူထုအတွက် အာဏာသိမ်းစစ်အုပ်စုပြုတ်ကျရေး၊ စစ်အာဏာရှင်စနစ် အမြစ်ပြုတ်ချေမှုန်းရေး၊ ဖက်ဒရယ်ဒီမိုကရေစီပြည်ထောင်စုတည်ဆောက်ရေးဆိုသည့် နွေဦးတော်လှန်ရေး၏ ဦးတည်ချက်များကို စုစည်းညီညွတ်မှုများရယူကာ နေ့စဉ်နှင့်အမျှ လျှောက်လှမ်းလျက်ရှိပါသည်။ လူဦးရေ သန်းနှင့်ချီသော စုဝေးဆန္ဒဖော်ထုတ်မှုကြီးကို ရန်ကုန်မြို့လယ်ခေါင်တွင် လုပ်ပြခဲ့သလို လူ

ကုလသမဂ္ဂနှင့် အာဆီယံအပါအဝင် ကမ္ဘာ့နိုင်ငံများ၏ အာဏာသိမ်းစစ်ခေါင်းဆောင်နှင့် အစေအပါးများအပေါ် ဖိအားပေး၊ ပိတ်ဆို့ခြင်းများသည် စစ်အုပ်စု၏ ဖိနှိပ်ခံမြန်မာပြည်သူလူထုအတွက် အားရကျေနပ်ဖွယ်ရာ မရှိသေးသော်လည်း အာဏာသိမ်းစစ်ခေါင်းဆောင် ကာချုပ်မင်းအောင်လှိုင်နှင့် အစေအပါးတစ်သိုက်အား လူသိရှင်ကြား တရားဝင်အသိအမှတ်ပြုခြင်းမျိုး မရှိသေးသည်ကလည်း နေ့ဦးတော်လှန်ရေးအတွက် ခွန်အားတစ်ရပ်ဖြစ်စေခဲ့ပါသည်။

စစ်အာဏာသိမ်းကာလ တစ်နှစ်ပြည့်ချိန်အတွင်း ကမ္ဘာ့နိုင်ငံအသီးသီး၏ မြန်မာပြည်သူလူထု ကြုံတွေ့နေရသည့် အကြပ်အတည်း၊ အခက်အခဲများကို မည်မျှအလေးပေးဆောင်ရွက်ခဲ့သလဲဆို သည့်အချက်ကို ယခုသုတေသနစာတမ်းတွင် သရုပ်ခွဲတင်ပြသွားပါမည်။

နိုင်ငံခြားလောင်းမည့် တရုတ်

“တခြားနိုင်ငံ၏ ပြည်တွင်းရေးကို ဝင်ရောက်စွက်ဖက်ခြင်းမပြု”ဟူသည့် တရုတ်အစိုးရ၏ လက်သုံးစကားသည် “၎င်းတို့အကျိုးစီးပွားအတွက်မူ ချွင်းချက်”ဆိုသည့် စကားရပ်တစ်ခု ထပ်ပေါင်း ထည့်ရန် လိုအပ်ပါလိမ့်မည်။ မိမိတို့ Myanmar Peace Monitor ၏ မြန်မာပြည်ငြိမ်းချမ်းရေးဖြစ်စဉ် လေ့လာစောင့်ကြည့်မှုကာလတစ်လျှောက်တွင် တရုတ်အစိုးရသည် မြန်မာ့ငြိမ်းချမ်းရေးလုပ်ငန်း အတွင်း “မီးစတစ်ဖက်၊ ရေမှုတ်တစ်ဖက်” ရပ်တည်ချက်မျိုးကို မြင်တွေ့ခဲ့ရပါသည်။ တရုတ်နိုင်ငံ၊ တရုတ်အစိုးရနှင့် တရုတ်နိုင်ငံသားများ အကျိုးစီးပွားအတွက်မူကား မြန်မာနိုင်ငံအတွင်းရှိ စစ်အုပ်ချုပ်ရေး၊ စစ်သားတစ်ပိုင်း အုပ်ချုပ်ရေး၊ အရပ်သားအုပ်ချုပ်ရေး စသည့် မည်သို့သော အစိုးရပုံစံမျိုးဖြင့် အုပ်ချုပ်နေသည်ဖြစ်စေ “ဝါးပင်များ”ပမာ ယိမ်းနွဲ့ ဆက်ဆံလေ့ရှိသည်ကို သတိပြုမိပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း စစ်အာဏာမသိမ်းခင် ရက်သတ္တ သုံးပတ်အလိုတွင် တရုတ်နိုင်ငံခြားရေး ဝန်ကြီးဝမ်ယီ (Wang Yi)သည် မြန်မာနိုင်ငံသို့ရောက်ရှိလာပြီး အာဏာသိမ်းစစ်ခေါင်းဆောင် ကာချုပ် မင်းအောင်လှိုင်နှင့် နေပြည်တော်တွင် တွေ့ဆုံခဲ့သည်။ နှစ်ဖက်တွေ့ဆုံစဉ် ဆွေးနွေးခဲ့သည့် အရေးအရာများအနက် ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ ၈ ရက်တွင် ကျင်းပပြုလုပ်ခဲ့သော အထွေထွေ ရွေးကောက်ပွဲအတွင်း မဲမသမာမှုများ ရှိနိုင်သည်ဆိုသော စစ်တပ်၏ တစ်ဖက်သတ်စွပ်စွဲချက်များကိုလည်း ကာချုပ်က တင်ပြခဲ့သည်ကို တွေ့ရပါသည်။ ရွေးကောက်ပွဲကျင်းပပြီးမှ “မဲစာရင်းမှားယွင်းမှု” ရှိနိုင်ကြောင်း အကြောင်းပြချက်များကိုလည်း တရုတ်နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီးထံ တင်ပြခဲ့ပါသည်။ ထူးခြားချက်အနေဖြင့် ၎င်းတို့နှစ်ဦးတွေ့ဆုံဆွေးနွေးမှုအတွင်း “ဒီမိုကရေစီ မယိမ်းယိုင်အောင် ဆက်လက်ဆောင်ရွက်မည့်အခြေအနေများ” ကိုလည်း အာဏာသိမ်းစစ်ခေါင်းဆောင်က တင်ပြခဲ့ကြောင်း ကာချုပ်က ၎င်း၏ဝက်ဘ်ဆိုက် (www.seniorgeneralminaunghlaing.com.mm) တွင် ဖော်ပြထားပါသည်။

ယင်းဒီမိုကရေစီမယိမ်းယိုင်အောင် ဆက်လက်ဆောင်ရွက်မည့်အခြေအနေများထဲတွင် ဖေဖော်ဝါရီ ၁ ရက်နေ့၊ ရွေးကောက်ပွဲအစိုးရအဖွဲ့ ခေါင်းဆောင်များအား ဖမ်းဆီးပြီး စစ်အာဏာသိမ်းမည့် အစီအစဉ်များပါဝင်ခဲ့သလားဆိုသည်ကတော့ အာဏာသိမ်းစစ်ခေါင်းဆောင် ကာချုပ်မင်းအောင်လှိုင်နှင့် တရုတ်နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီး ဝမ်ယီတို့သာ သိနိုင်လိမ့်မည်ဖြစ်သည်။

စစ်အာဏာသိမ်းမှုစတင်ပြီး ရက်ပိုင်းမျှအကြာတွင်တော့ မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း စစ်အာဏာသိမ်းမှုကို

တရုတ်အစိုးရက ထောက်ခံကြောင်းနှင့် တိတ်တဆိတ်သဘောတူညီမှုများရှိခဲ့သည်ဆိုသည့် ဝေဖန် သုံးသပ်ချက်များကို တရုတ်နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီးဌာနပြောခွင့်ရသူဝမ်ဝင်ဘင်း(Wang Wenbin)က တရားဝင်ငြင်းဆိုခဲ့ရပါသည်။ ဖေဖော်ဝါရီ ၄ ရက်တွင် ပြုလုပ်သည့် ကုလသမဂ္ဂလုံခြုံရေးကောင်စီ၏ တံခါးပိတ်အစည်းအဝေးတွင်တော့ အာဏာသိမ်းစစ်အုပ်စုအား အရေးယူပိတ်ဆို့ရေးအဆိုကို တရုတ် အစိုးရကိုယ်စားလှယ်က ကန့်ကွက်ခဲ့ပါသည်။ စစ်အာဏာသိမ်းကာလ ပထမပတ်အတွင်း တရုတ် လေယာဉ်များ မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း အချိန်မတော်ဝင်ရောက်လာခဲ့ခြင်းကိုမူ “ပင်လယ်စာနှင့် ပို့ကုန် သွင်းကုန်များသာ” ဖြစ်ကြောင်း မြန်မာနိုင်ငံဆိုင်ရာ တရုတ်သံရုံးက ခုခံကြေညာခဲ့ပါသည်။

ဗြိတိန်နိုင်ငံ၏တောင်းဆိုမှုဖြင့် ကျင်းပပြုလုပ်သည့် မတ်လ ၃၁ ရက်နေ့၊ ကုလသမဂ္ဂလုံခြုံရေး ကောင်စီ အထူးအစည်းအဝေးတွင် လည်း မြန်မာနိုင်ငံကို ဒဏ်ခတ်အရေးယူမည့်ကိစ္စရပ်အား တရုတ် အစိုးရကိုယ်စားလှယ်က ထပ်မံပယ်ချခဲ့ပြန်ပါသည်။ တရုတ်နိုင်ငံ၏ ကုလသမဂ္ဂဆိုင်ရာ အမြဲတမ်း ကိုယ်စားလှယ်က ၎င်းတို့အနေဖြင့် မြန်မာ့အရေးကို အနီးကပ်စောင့်ကြည့်နေပြီး မြန်မာနိုင်ငံအတွင်းရှိ ပြည်သူလူထုနှင့်စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအပေါ် တိုက်ခိုက်သည့် မည်သည့်လုပ်ရပ်မျိုးကိုမဆို လက်မခံ နိုင်ကြောင်း ပြောဆိုခဲ့ပါသည်။ သို့သော်လည်း “ပြည်သူလူထုနှင့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်း”ဆိုသည်ကတော့ မြန်မာပြည်သူလူထုကို ဆိုလိုချင်ဟန်မဟုတ်ကြောင်း ကောက်ချက်ချရပါလိမ့်မည်။

အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် ဖေဖော်ဝါရီ ၆ ရက်နေ့မှစတင်ပြီး အာဏာသိမ်းစစ်အုပ်စုကို မြန်မာ ပြည်သူလူထု၏ ဆန့်ကျင်ဆန္ဒဖော်ထုတ်မှုများသည် မြန်မာတစ်နိုင်ငံလုံးအတိုင်းအတာဖြင့် ကျယ်ပြန့် နေခဲ့ပြီဖြစ်ပြီး အထူးသဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံဆိုင်ရာ တရုတ်သံရုံးရှေ့တွင်ပင် အာဏာသိမ်းစစ်အုပ်စုဖက်မှ မရပ်တည်ဘဲ မြန်မာပြည်သူလူထုဖက်မှ ရပ်တည်ပေးရန် တောင်းဆိုဆန္ဒပြမှုများ ရှိနေသည့်အတွက် ကြောင့် ဖြစ်သည်။ တရုတ်သံရုံးရှေ့မှ “ပြည်သူ့တရားရှင် ပေါင်ချိန်နှင့် ကျန်ကျောင်း”ဝတ်စုံများ ဝတ် ဆင်ပြီး ဆန္ဒဖော်ထုတ်မှုမြင်ကွင်းများသည့် ကမ္ဘာ့သတင်းမီဒီယာများထက်တွင်ပင် ပြန့်နှံ့ရောက်ရှိ နေခဲ့ပြီဖြစ်ပါသည်။

မတ်လ ၇ ရက်နေ့တွင်တော့ အာဏာသိမ်းစစ်ခေါင်းဆောင်နှင့် စစ်အာဏာမသိမ်းခင် နောက်ဆုံး တွေ့ဆုံခဲ့ဖူးသူ တရုတ်နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီးက မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း ဖြစ်ပေနေသည့် ပြဿနာများအပေါ် ဘက်မလိုက်ဘဲ ဝင်ရောက်စေ့စပ်ပေးရန် ဆန္ဒရှိကြောင်း သတင်းမီဒီယာကို ပြောဆိုလာပါသည်။

မြန်မာပြည်အတွင်း ဖြစ်တည်လာသော အစိုးရများနှင့် ဝါးပင်များကဲ့သို့ ယိမ်းနွဲ့က တရုတ်နိုင်ငံ၏ အကျိုး စီးပွားအတွက် ဆယ်စုနှစ်ပေါင်းများစွာ ရှာဖွေနိုင်ခဲ့ သည့် တရုတ်အစိုးရခေါင်းဆောင်များအနေဖြင့် မြန်မာ့ဧည့်သည်တော်လှုပ်ရှားမှု၏ ဦးတည်ရာများကို မေ့ လျော့နေလိမ့်မဟုတ်ကြောင်း သုံးသပ်မိပါသည်။ သို့သော် အချိန်မနှောင်းမီ ဘက်ရွေးတတ်ရန်သာ သတိပြုရမည်ဟု တိုက်တွန်းရပါမည်။ တရုတ်အစိုးရ အနေဖြင့် အာဏာသိမ်းစစ်ကောင်စီဘက်တွင် ဆက် လက်ရပ်တည်နေခဲ့သည့်တိုင် အာဏာသိမ်းစစ်ကောင် စီနှင့် အစေအပါးများအား ခုခံတွန်းလှန်နေကြသော မြန်မာပြည်သူလူထုအတွက်မူ ဝမ်းနည်းနေမည့်ပုံ မပေါ်ကြောင်း...

သည်ဟု ဆိုရပါမည်။

တရုတ်အစိုးရသည် ကမ္ဘာ့နိုင်ငံများ၏ ပြက်ရယ်ပြုခြင်းကို ရှောင်လွှဲနိုင်ရေးအတွက် အာဏာသိမ်း စစ်ကောင်စီကို တရားဝင်အသိအမှတ်ပြုကြောင်း လူသိရှင်ကြားမကြေညာသေးသော်လည်း သွယ် ဝိုက်သောနည်းဖြင့် အာဏာသိမ်းစစ်ခေါင်းဆောင်အား အကူ အညီ၊ အထောက်အပံ့ပေးနေသလားဆို သည့်အချက်ကတော့ ယနေ့အထိ မေးခွန်းထုတ်နေကြဆဲဖြစ်ပါသည်။ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် တရုတ်အစိုးရ၏ အာရုံစိုက်ရာ အထူးကိုယ်စားလှယ် စွန်းဂေါ် ရှန်း(Sun Guoxiang)၏ ဩဂုတ်လ ၂၁

တရုတ်နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီးကတော့ မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း စစ်အာဏာ သိမ်းမှုကို မြင်တွေ့လိုခြင်းမရှိခဲ့ကြောင်းလည်း ရှင်းလင်းပြောဆို ပါသည်။

၂၀၂၁ ခုနှစ် မတ်လ ၁၄၊ ရန်ကုန်မြို့၊ လှိုင်သာယာစက်မှုဇုန်ရှိ တရုတ်စက်ရုံအချို့ မီးရှို့ခံရပြီး နောက်ပိုင်းတွင်တော့ မြန်မာနိုင်ငံ ဆိုင်ရာ တရုတ်သံရုံးမှ ထုတ်ပြန်ချက်ထုတ်ကာ "တရုတ်လုပ်ငန်းနှင့် တရုတ်လူမျိုးများ၏ လုံခြုံရေးအတွက် အာမခံချက်ပေးရန် အာဏာ သိမ်းစစ်ကောင်စီလက်အောက်ခံ ရဲတပ်ဖွဲ့ထံ တောင်းဆိုခဲ့သည်။ စက်တင်ဘာလအတွင်း ထွက်ပေါ်လာသည့် သတင်းများအရတော့ ရန်ကုန်တိုင်း၊ မှော်ဘီမြို့နယ်အတွင်းရှိ မြောင်းတကာစက်မှုဇုန်မှ တရုတ်စက်ရုံ(၃၀)အတွက် အာဏာသိမ်းစစ်ကောင်စီ လက်အောက် ခံ စစ်သားနှင့် ရဲ ၁၀၀ ခန့် လုံခြုံရေးရယူပေးထားသည်ဟု ဆိုပါ သည်။

ကုလသမဂ္ဂလူ့အခွင့်အရေးဆိုင်ရာ မဟာမင်းကြီးရုံး (UNHRC) ၏ ညီလာခံတစ်ရပ်ကို ဇွန်လ ၇ ရက်တွင် ကျင်းပခဲ့ရာ စစ်အာဏာ သိမ်းခံထားရသည့် မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း လူ့အခွင့်အရေး အခြေအနေ များနှင့်ပတ်သက်ပြီး ဆွေးနွေးလိုခြင်းမရှိဘဲ ဆိုင်းငံ့ထားဖို့ တရုတ် သံတမန်ကတိုက်တွန်းခဲ့သည်။ ဂျနီဗာမြို့ရှိ ကုလသမဂ္ဂဆိုင်ရာ မြန်မာသံအမတ်ကြီး ဦးမြင့်သူက အာဏာသိမ်းစစ်ကောင်စီလက် အောက်တွင် တာဝန်ထမ်းဆောင်တော့ဘဲ အနားယူသွားခဲ့သည်။ အာဏာသိမ်းစစ်ကောင်စီနှင့် အစေအပါးများအနေဖြင့် ၎င်းတို့အား ဆန့်ကျင်သည့် မြန်မာပြည်သူလူထုအား အကြမ်းဖက်ဖြိုခွင်းမှုများ၊ အကြောင်းမဲ့ ဖမ်းဆီးမှုများ၊ သတ်ဖြတ်မှုများကို တိုင်းသိ၊ ပြည်သိ၊ ကမ္ဘာ့သိကျူးလွန်နေချိန်တွင် UNHRC၏ လျစ်လျူရှုမှုကိုကြုံတွေ့ခဲ့ရ

ရက်မှ ၂၈ ရက်အထိ တစ်ပတ်ကြာ မြန်မာပြည်ခရီးစဉ်သည် လျှို့ဝှက်မှုများရှိနေပြီး အာဏာသိမ်းစစ်ခေါင်းဆောင် ကာချုပ် မင်းအောင်လှိုင်အပါအဝင် စစ်ကောင်စီတာဝန်ရှိသူများနှင့် တွေ့ဆုံခဲ့ကြောင်း မှအပ အခြားမည်သည့်သတင်းအချက်အလက်မျှ တရားဝင်ထုတ်ပြန်ခြင်းမရှိသေးသည်ကို တွေ့ရှိရပါသည်။

အာဏာသိမ်းစစ်ကောင်စီအား COVID-19 ကာကွယ်ရေး ဆေးများ ထောက်ပံ့ခြင်းအပြင် မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း ၎င်းတို့နှင့် ဆက်စပ်သည့်ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်း ၂၁ ခုအတွက်ဟုဆိုကာ ရံပုံငွေ အဖြစ် အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၆ သန်းကျော်ကို စစ်ကောင်စီထံ လွှဲပြောင်းပေးခဲ့ပါသည်။ တရုတ်-မြန်မာလမ်းကြောင်းသစ်အဖြစ် တင်စားထားသည့် ရှမ်းပြည်နယ်မြောက်ပိုင်း နယ်စပ်ကုန်သွယ်ရေးမြို့ဖြစ်သည့် ချင်းရွှေဟော်မြို့၏ တစ်ဖက်ကမ်းရှိ ယူနန်ပြည်နယ်လင်ချမ်းခရိုင်အတွင်း မြန်မာနိုင်ငံနှင့် ဆက်သွယ်မည့် ရထားလမ်းပိုင်းဖွင့်ပွဲကို ဩဂုတ်လ ၂၅ ရက်က ဖွင့်ပွဲပြုလုပ်ခဲ့ပါသည်။

ဖွန်လ ၂၁ ရက်တွင်ပြုလုပ်သည့် တရုတ်-အာဆီယံ အစည်း အဝေးတွင်တော့ မြန်မာနိုင်ငံ၏ အခြေအနေသည် တရုတ်နိုင်ငံ၏အကျိုးစီးပွားနှင့် တိုက်ရိုက် သက်ဆိုင်နေကြောင်း တရုတ်နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီးဝမ်ယိ(Wang Yi)က ဝန်ခံထားပြီး ၎င်းတို့ လက်ကိုင်ထားသော "တခြားနိုင်ငံ၏ ပြည်တွင်းရေးကို စွက်ဖက်ခြင်းမပြု"မှုအား တစ်ဆင့်တက်ကာ အပြုသဘောဆောင်သည့်ဘက်မှဆက်လက်ပါဝင်သွားမည်ဟု ပြောဆိုလာသည်ကိုတွေ့ရပါသည်။

ချုပ်ချိဆိုရသော် တရုတ်နိုင်ငံသည် မြန်မာနိုင်ငံနှင့် ရှည်လျားသည့် နယ်နိမိတ်ချင်းထိစပ်မှုရှိခြင်း၊ မြန်မာနိုင်ငံအတွင်းဖြစ်တည်လာသော အစိုးရများအပေါ် ဩဇာညောင်းခြင်းနှင့် မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း ၎င်းတို့၏အမျိုးသားအကျိုးစီးပွားများ၊ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုလုပ်ငန်းများ များစွာရှိသည့်အတွက် မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း ဖြစ်တည်လာသော ငြိမ်းချမ်းရေး၊ နိုင်ငံရေး၊ စီးပွားရေးနှင့် တရုတ်လူမျိုးများအရေး စသော အရေးအရာများစွာအတွက် ပတ်သက်ဆက်စပ်နေရမည်ကတော့ ငြင်း၍မရပေ။ ငြိမ်းချမ်းရေး လုပ်ငန်းစဉ်အတွင်း တရုတ်အစိုးရ၏ "မီးစတင်ဖက်၊ ရေမှတ်တစ်ဖက်" ရပ်တည်ချက်ကို သတိပြုရပါမည်။

သို့နှင့်တိုင် မြန်မာ့ငြိမ်းချမ်းရေးလုပ်ငန်းစဉ်အတွင်း၌သာ ၎င်းတို့၏ "မီးစတင်ဖက်၊ ရေမှတ်တစ်ဖက်" ရပ်တည်ချက်သည် ၎င်းတို့ တရုတ်အကျိုးစီးပွားအတွက် အလုပ်ဖြစ်နိုင်သော်လည်း လက်ရှိ မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း ဖြစ်ပေါ်လာသော အာဏာသိမ်းစစ်ကောင်စီနှင့် အစေအပါးများအား ခုခံတော်လှန်စစ်ဆင်နွှဲနေကြသည့် ပြည်နယ်နှင့်တိုင်း၊ မြို့ရွာအလိုက် ဒေသကာကွယ်ရေးတပ်ဖွဲ့များ(LDF)၊ပြည်သူ့ကာကွယ်ရေးတပ်ဖွဲ့(PDF)များအတွက် မဖြစ်မနေထည့်သွင်းစဉ်းစားလိမ့်မည်ဟုဆိုရပါမည်။ နွေဦးတော်လှန်ရေးနှင့်အတူ ဖြစ်ပေါ်လာသည့် အာဏာရှင်စနစ်အမြစ်ပြုတ်ရေး၊ ဖက်ဒရယ်ဒီမိုကရေစီပြည်ထောင်စုတည်ဆောက်ရေးသည် တရုတ်အစိုးရအတွက် ထည့်တွက်ရမည့် မြန်မာပြည်၏အနာဂတ်ဦးတည်ရာ အခင်းအကျင်းများ ဖြစ်လာပေလိမ့်မည်။

မြန်မာပြည်အတွင်း ဖြစ်တည်လာသော အစိုးရများနှင့် "ဝါးပင်များ"ကဲ့သို့ ယိမ်းနွဲ့က တရုတ်နိုင်ငံ၏ အကျိုးစီးပွားအတွက် ဆယ်စုနှစ်ပေါင်းများစွာ ရှာဖွေနိုင်ခဲ့သည့် တရုတ်အစိုးရခေါင်းဆောင်များအနေဖြင့် မြန်မာ့နွေဦးတော်လှန်ရေး၏ဦးတည်ရာများကို မေ့လျော့နေလိမ့်မဟုတ်ကြောင်း သုံးသပ်မိပါသည်။ သို့သော် အချိန်မနှောင်းမီ ဘက်ရွေးတတ်ရန်သာ သတိပြုရမည်ဟု တိုက်တွန်းရပါမည်။ တရုတ်အစိုးရအနေဖြင့် အာဏာသိမ်းစစ်ကောင်စီဘက်တွင် ဆက်လက်ရပ်တည်နေခဲ့သည့်တိုင် အာဏာသိမ်းစစ်ကောင်စီနှင့် အစေအပါးများအား ခုခံတွန်းလှန်နေကြသော မြန်မာပြည်သူလူထုအတွက်မူ ဝမ်းနည်းနေမည့်ပုံမပေါ်ကြောင်း သုံးသပ်တင်ပြအပ်ပါသည်။

ဒီမိုကရေစီအရေး အပြင်းထန်ဆုံး ဟစ်ကြွေးလာသည့် အမေရိကန်

၂၀၂၀ ပြည့်နှစ် နိုဝင်ဘာ ၈ ရက်၊ မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း ကျင်းပပြုလုပ်ခဲ့သည့် အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲရလဒ်များကို ပြောင်းလဲဖို့အတွက် စစ်အင်အားသုံး ခြိမ်းခြောက်ကြိုးပမ်းမှုမှန်သမျှ လက်ခံမည်မဟုတ်ကြောင်း အမေရိကန်အစိုးရက ပြောဆိုပြီးနောက် (၃) ရက် အကြာ ၂၀၂၁ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီ ၁ ရက်တွင် စစ်အာဏာသိမ်းလိုက်ခြင်းကို ထောက်ရှုကြည့်ပါကာ ကာချုပ်မင်းအောင်လှိုင် ဦးဆောင်သော အာဏာသိမ်းစစ်ကောင်စီနှင့် အပေါင်းအပါများသည် အမေရိကန်အစိုးရ၏ ဖိအားပေးမှုကို နှမ်းစေ့မှုပင် ဂရုမစိုက်ကြောင်း ပေါ်လွင်လှပါသည်။ ထို့ပြင် စစ်အာဏာသိမ်းပြီး ရက်ပိုင်းအတွင်း အမေရိကန်ပူးတွဲစစ်ဦးစီးချုပ်များအဖွဲ့ ဥက္ကဋ္ဌ ကြည်းတပ်ဗိုလ်ချုပ်ကြီး မာခ်မလ်လီ (Mark Miley) ၏ ဆက်သွယ်ကြိုးပမ်းချက်ကိုလည်း အာဏာသိမ်းစစ်အုပ်စုက လျစ်လျူရှုနိုင်ခဲ့သည်ဟု ဆိုရပါမည်။

ဖေဖော်ဝါရီ ၁၀၊ အမေရိကန်သမ္မတဂျိုးဘိုင်ဒင် (Joe Biden) ၏ မိန့်ခွန်းတွင်တော့ အာဏာသိမ်းစစ်တပ်အနေဖြင့် သိမ်းယူထားသည့် နိုင်ငံအာဏာကို စွန့်လွှတ်ရမည်ဟု ခပ်ပြတ်ပြတ်ပြောဆိုခဲ့သည်။ ထို့အပြင် အကြောင်းမဲ့ဖမ်းဆီးထားသည့် နိုင်ငံရေးခေါင်းဆောင်များ၊ တက်ကြွလှုပ်ရှားသူများ၊ နိုင်ငံတော်၏ အတိုင်ပင်ခံပုဂ္ဂိုလ်နှင့် နိုင်ငံတော်သမ္မတဦးဝင်းမြင့်အပါအဝင် ဖမ်းဆီးထိန်းသိမ်းထားသူများကို အမြန်ဆုံးပြန်လွှတ်ပေးရန် ဂျိုးဘိုင်ဒင်က တောင်းဆိုခဲ့သည်။ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုတွင် ရှိနေသော အမေရိကန်ဒေါ်လာ တစ်ဘီလီယံ (သန်းတစ်ထောင်) တန်ဖိုးရှိ မြန်မာအစိုးရ၏ ရံပုံငွေများကို အာဏာသိမ်းစစ်တပ် မရယူနိုင်ရန် ပိတ်ပင်သွားမည့်အပြင် အာဏာသိမ်းစစ်ခေါင်းဆောင်နှင့် ၎င်းတို့၏ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ၊ မိသားစုဝင်များအား ဒါဏ်ခတ်ပိတ်ဆို့ရေး အမိန့်သစ်တစ်ရပ်ကို ဂျိုးဘိုင်ဒင်က လက်မှတ်ရေးထိုးခဲ့သည်။

မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း စစ်အာဏာသိမ်းမှုကို ဆန့်ကျင်နေကြသော လက်နက်မဲ့ငြိမ်းချမ်းစွာ ဆန္ဒ

ဖော်ထုတ်မှုများအား အာဏာသိမ်းစစ်အုပ်စု၏ လက်ပါးစေများက အကြမ်းဖက်ဖြိုခွင်း၊ ဖမ်းဆီး သတ်ဖြတ်မှုများကိုလည်း အမေရိကန်အစိုးရအနေဖြင့် ပြင်းထန်စွာပြစ်တင်ရှုတ်ချခဲ့ပြီး ငြိမ်းချမ်းစွာ ဆန္ဒဖော်ထုတ်ကြသည့် ပြည်သူလူထုအား အကြမ်းဖက်သူတိုင်းကို အရေးယူဖို့အတွက် တွန်းဆုတ်နေမည် မဟုတ်ကြောင်း ဖေဖော်ဝါရီ ၂၂ ရက်တွင် ထုတ်ပြန်ခဲ့သည်။ ဖေဖော်ဝါရီ ၂၅ ရက်တွင်တော့ ဖမ်းဆီးခံအရပ်သားအစိုးရခေါင်းဆောင်များ၊ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များကို ပြန်လွှတ်ပေးရန် တောင်းဆိုချက်နှင့်အတူ စစ်အာဏာသိမ်းမှုတွင် တာဝန်ရှိသူများအား အရေးယူနိုင်ရန်အတွက် ဥပဒေတစ်ရပ် ပြဌာန်းရန် အမေရိကန် အောက်လွှတ်တော်တွင် တင်ပြခဲ့သည်။

အမေရိကန်သမ္မတအနေဖြင့် မြန်မာအာဏာသိမ်းစစ်အုပ်စုအား အရေးယူဆောင်ရွက်ရေးအတွက် မတ်လ ၁၉ ရက်တွင် ကုလသမဂ္ဂလုံခြုံရေးကောင်စီမှ အမြဲတမ်းကိုယ်စားလှယ်များနှင့် အစည်းအဝေးတစ်ရပ် ပြုလုပ်ခဲ့ပြီး အရေးယူဆောင်ရွက်မှုများကို အဆောတလျင်လုပ်ဆောင်ကြရန် ပန်ကြားခဲ့ကြောင်း အိမ်ဖြူတော်က ကြေညာချက်ထုတ်ပြန်ခဲ့သည်။ မေလ ဒုတိယအပတ်တွင်တော့ ရန်ကုန်မြို့အပါအဝင် မြို့ကြီးများတွင် ငုံးပေါက်ကွဲမှုများ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပြီးနောက်ပိုင်း မြန်မာနိုင်ငံအတွင်းရှိ အမေရိကန်နိုင်ငံသားများအနေဖြင့် နိုင်ငံအတွင်းမှ အမြန်ဆုံးထွက်ခွာကြရန် အမေရိကန်သံရုံးက သတိပေးခဲ့ရပါသည်။

အာဏာသိမ်းစစ်ကောင်စီနှင့် လက်ပါးစေများအနေဖြင့် ၎င်းတို့အား ဆန့်ကျင်သော လက်နက်မဲ့ ငြိမ်းချမ်းစွာဆန္ဒဖော်ထုတ်သူများအား အကြမ်းဖက်ဖိနှိပ်ခြင်း၊ ဖမ်းဆီးသတ်ဖြတ်ခြင်း၊ ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်ခြင်းများကို နေ့စဉ်နှင့်အမျှ ကျူးလွန်နေသည့်အတွက် အာဏာသိမ်းစစ်ကောင်စီအတွက် အရေးပါသော စီးပွားရေးအရင်းမြစ်များဖြစ်သည့် မြန်မာ့ကျောက်မျက်လုပ်ငန်း၊ သစ်လုပ်ငန်းနှင့် ပုလဲလုပ်ငန်းများကို အရေးယူပိတ်ဆို့ကြောင်း ဧပြီလထဲတွင် အမေရိကန်ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးဌာနက ကြေညာခဲ့ပါသည်။ အာဏာသိမ်းစစ်အုပ်စုထံ စီးဝင်မည့် အခြားငွေကြေးလမ်းကြောင်းများကိုလည်း ဆက်လက်ပစ်မှတ်ထားပိတ်ဆို့သွားမည်ဟု အမေရိကန်နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီးက ပြောပါသည်။

ကာချုပ်မင်းအောင်လှိုင်ဦးဆောင်သည့် အာဏာသိမ်းစစ်အုပ်စုကတော့ အမေရိကန်အစိုးရ၏ ဆိုခဲ့ပါ ဖိအားပေးပိတ်ဆို့မှုများအား ကြိုတင်သိမြင်ထားသကဲ့ ၎င်းတို့အား အသိအမှတ်ပြုမည့် နိုင်ငံများနှင့် လက်တွဲလုပ်ဆောင်မည်ဟုပင် လေသံပစ်ကာ လေချွန်လျက်ရှိနေပါသည်။ စစ်အာဏာသိမ်းမှု ဆန့်ကျင်သော ရဟန်းရှင်လူ ပြည်သူများအား ကလေးလူကြီး၊ ယောက်ျားမိန်းမ မရွေး အကြမ်းဖက်ဖိနှိပ်သည့်လုပ်ရပ်များ၊ ဖမ်းဆီးသတ်ဖြတ်သည့် လုပ်ရပ်များအား အာဏာသိမ်းစစ်အုပ်စု၏ လက်ပါးစေများက ပြောင်ပြောင်တင်းတင်းကျူးလွန်ပြခဲ့ပါသည်။

မေလ ၄ ရက်တွင် ပြုလုပ်သည့် အမေရိကန်အောက်လွှတ်တော် နိုင်ငံခြားရေးကော်မတီ၏ မြန်မာ့အရေးကြားနာပွဲတွင်တော့ အမျိုးသားညီညွတ်ရေးအစိုးရ(NUG)ကို ကိုယ်စားပြုထားသူ ကုလသမဂ္ဂဆိုင်ရာ အမြဲတမ်းသံအမတ်ကြီး ဦးကျော်မိုးထွန်း တက်ရောက်ဆွေးနွေးခဲ့ပြီး နွေဦးတော်လှန်ရေးနှင့်အတူ ဖြစ်တည်လာသည့် NUGကို တရားဝင်အစိုးရတစ်ရပ်အဖြစ် အသိအမှတ်ပြုရေးတင်ပြခဲ့ပါသည်။ ထို့အပြင် အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုရှိ မြန်မာအစိုးရ၏ ရံပုံငွေများကို မြန်မာပြည်သူလူထု၏ အကျိုးစီးပွားအတွက် NUG အား ထိန်းချုပ်ခွင့်ပြုရေးနှင့်အတူ အာဏာသိမ်းစစ်တပ်၏ ငွေကြေးအရင်းအမြစ်များ ဖြစ်သည့် မြဝတီဘဏ်၊ အင်းဝဘဏ်၊ နိုင်ငံခြားကုန်သွယ်ရေးဘဏ် (MFTB)၊ မြန်မာ့ရေနံနှင့် သဘာဝဓာတ်ငွေ့ လုပ်ငန်း(MOGE)တို့ကို အမေရိကန်အစိုးရ၏ ပိတ်ဆို့မှုစာရင်းတွင် ထည့်သွင်းထိန်းချုပ်ရန် အကြံပြုတိုက်တွန်းခဲ့ပါသည်။ အဆိုပါအောက်လွှတ်တော်ကြားနာပွဲတွင် Progressive Voice တည်

ထောင်သူ ဒေါ်ခင်ဥမ္မာနှင့် အမေရိကန်သံအမတ်ဟောင်း Kelley E. Currie တို့လည်း သက်သေအဖြစ် ထွက်ဆိုခဲ့ကြပါသည်။

မြန်မာ့ဒီမိုကရေစီအရေး၊ လူ့အခွင့်အရေးနှင့် တရားဥပဒေ စိုးမိုးရေးကို အထောက်အကူပြုနိုင်ရေး အတွက် မြန်မာအရပ်ဖက် အဖွဲ့အစည်း(CSO) ကိုယ်စားလှယ်များနှင့် ကန်နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီးအကြား တွေ့ဆုံဆွေးနွေးမှုတစ်ရပ်ကို ဇူလိုင်လ ၈ ရက်တွင် ပြုလုပ်ခဲ့ကြောင်း ဌာနပြောရေးဆိုခွင့်ရှိသူ နက်ဒ် ပရိုက်စ်(Ned Price)ကပြောပါသည်။ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီး၏ အရှေ့တောင် အာရှခရီးစဉ်အတွင်း ဇူလိုင် ၂၇ ရက်၊ စင်ကာပူနိုင်ငံ နိုင်ငံတကာ မဟာဗျူဟာလေ့လာရေးဌာန (IISS) တွင် ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီးက မိန့်ခွန်းပြောကြားရာတွင်လည်း မြန်မာအာဏာသိမ်း စစ်တပ်၏လုပ် ရပ်များအပေါ် ပြစ်တင်ရှုတ်ချခဲ့ပြီး လက်ခံနိုင်စရာမရှိကြောင်း ပြော ဆိုသွားခဲ့သည်။

အကူအညီလိုအပ်နေသူတွေကို တိုက်ရိုက်ပေးအပ်နိုင် ဖို့ ကုလသမဂ္ဂအေဂျင်စီတွေနဲ့ နိုင်ငံတကာ NGOအဖွဲ့ တွေနဲ့ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်နေပါတယ်။ အခုကြေညာ လိုက်တဲ့ ဒေါ်လာ သန်းငါးဆယ်ကို အဲဒီနိုင်ငံတကာ အေဂျင်စီအဖွဲ့တွေကနေတဆင့် ပေးအပ်သွားမှာဖြစ်ပါ တယ်။ ဒီငွေတွေကို ကိုဗစ်ရောဂါတိုက်ဖျက်ရေး ရန် ပံ့ပိုးဆောင်ရွက်-မြန်မာနယ်စပ်မှာ ရောက်နေတဲ့ စစ်ပြေး ဒုက္ခသည်တွေအတွက် အသုံးပြုသွားမှာဖြစ်ပါတယ်

မည်သို့ဆိုစေ မြန်မာအာဏာသိမ်းစစ်အုပ်စုနှင့် အစေအပါး တစ်သိုက်ကတော့ အမေရိကန် ပြည်ထောင်စုနယူးယောက်မြို့တွင် နေထိုင်သူ ကုလသမဂ္ဂဆိုင်ရာ မြန်မာသံအမတ်ကြီး ဦးကျော်မိုးထွန်း ကို လုပ်ကြံသတ်ဖြတ်ရန်ပင် အတင့်ရဲစွာကြိုးပမ်းခဲ့ပါသည်။ သံ အမတ်ကြီးကို လုပ်ကြံရန် ပူးပေါင်းကြံစည်မှုဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံသား ဖြိုးဟိန်းထွဋ်နှင့် ရဲဟိန်းဇော်တို့နှစ်ဦးအား ဩဂုတ်လ ၆ ရက်က ဖမ်း ဆီးလိုက်ကြောင်း နယူးယောက်တောင်ပိုင်းခရိုင် တရားသူကြီး၊ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု စုံစမ်းစစ်ဆေးရေးဗျူရို (FBI) နယူး ယောက်ရုံးနှင့် နယူးယောက်ရဲတပ်ဖွဲ့ ကော်မရှင်နာရုံးက ကြေညာ ခဲ့ပြီးနောက် ဩဂုတ်လ ၉ ရက်တွင် အာဏာသိမ်းစစ်ကောင်စီက ၎င်းတို့နှင့်မသက်ဆိုင်ကြောင်း သတင်းထုတ်ပြန်ပါသည်။

အာဏာသိမ်းစစ်အုပ်စုနှင့် အစေအပါးတစ်သိုက်၏ လက် အောက်မှ ရုန်းထွက်တွန်းလှန်နေကြသည့် နွေဦးတော်လှန်ရေး ကာလအတွင်းတွင်တော့ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု၏ ရပ်တည်ချက် နှင့် လုပ်ရပ်များသည် စစ်အာဏာရှင် စနစ်အမြစ်ပြတ်ရေး ကြိုးပမ်း နေကြသော မြန်မာပြည်သူများအတွက်မားမားမတ်မတ်ရှိ နေသည် ဟု ဆိုရပါလိမ့်မည်။ အာဏာသိမ်းစစ်အုပ်စု၏ အကြမ်းဖက် ဖိနှိပ်မှု

များကြောင့် ထွက်ပြေးတိမ်းရှောင်နေကြရသည့် မြန်မာတိုင်းရင်းသားပြည်သူများအတွက် အရေးပေါ် လိုအပ်နေသည့် စားနပ်ရိက္ခာ၊ နေရေးတိုင်ရေးအစ ကျန်းမာရေးကိစ္စရပ်များအတွက် အမေရိကန် ဒေါ်လာ သန်း (၅၀) ကူညီကြောင်း ဩဂုတ်လ ၁၀ ရက်တွင် ထုတ်ပြန်ခဲ့ပြီး အစိုးရမဟုတ်သော အဖွဲ့ အစည်းများမှတဆင့် ကူညီသွားမည့်အကြောင်း အမေရိကန်နိုင်ငံခြားရေးဌာန အရှေ့အာရှနှင့် ပစိဖိတ် ဒေသဆိုင်ရာ ဗျူရိုက ယခုလိုပြောပါ သည်။

“အကူအညီလိုအပ်နေသူတွေကို တိုက်ရိုက်ပေးအပ်နိုင်ဖို့ ကုလသမဂ္ဂအေဂျင်စီတွေနဲ့ နိုင်ငံ တကာ NGO အဖွဲ့တွေနဲ့ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်နေပါတယ်။ အခုကြေညာလိုက်တဲ့ ဒေါ်လာ သန်း ငါးဆယ်ကို အဲဒီနိုင်ငံတကာ အေဂျင်စီအဖွဲ့တွေကနေတဆင့် ပေးအပ်သွားမှာဖြစ်ပါတယ်။ ဒီငွေတွေ ကို ကိုဗစ်ရောဂါတိုက်ဖျက်ရေး ရန်ပုံငွေထိုး-မြန်မာနယ်စပ်မှာ ရောက်နေတဲ့ စစ်ပြေးဒုက္ခသည်တွေ

အတွက် အသုံးပြုသွားမှာဖြစ်ပါတယ်။”

စက်တင်ဘာ ၂၃ ရက်၊ ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေညီလာခံဆွေးနွေးပွဲပြင်ပတွင် အမေရိကန်နိုင်ငံ ရေးခြားရေးဝန်ကြီးနှင့် အာဆီယံနိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီးများ တွေ့ဆုံခဲ့ပြီး မြန်မာ့အရေးကိစ္စရပ်များကို ဆွေးနွေးခဲ့ကြသည်။ ဆွေးနွေးပွဲအတွင်း နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီး အန်တိုနီဘလင်ကန် (Antony Blinken) က အာဆီယံဘုံသဘောတူညီချက် (၅) ချက်ကို မြန်မာအာဏာသိမ်းစစ်ခေါင်းဆောင်များ လိုက်နာရန် ဖိအားပေးတောင်းဖို့ အရေးတကြီးလိုအပ်နေကြောင်း ပြောဆိုခဲ့ပါသည်။ ကြိုတင်ကြေညာခြင်းမရှိဘဲ အမေရိကန်ပဟိုထောက်လှမ်းရေး အေဂျင်စီ (CIA) လက်ထောက်ညွှန်ကြားရေးမှူး ဒေးဗစ်ကိုဟန် (David Cohen) နှင့် ထိုင်းဝန်ကြီးချုပ်ပရာယွပ် (Prayut) တို့ နိုဝင်ဘာ ၁၉ ရက်က ဘန်ကောက်မြို့ရှိ အစိုးရ အိမ်တော်တွင်တွေ့ဆုံခဲ့ပြီး မြန်မာ့အရေးဆွေးနွေးခဲ့ကြောင်း သိရပါသည်။ ၄၅ မိနစ်ကြာ တံခါး ပိတ်ဆွေးနွေးမှုအတွင်း မြန်မာနိုင်ငံ၏ လုံခြုံရေးအခြေအနေများ၊ ဒေသတွင်းတည်ငြိမ်ရေးနှင့် လူသား ချင်း စာနာထောက်ထားမှုဆိုင်ရာ အကူအညီပေးရေးကိစ္စရပ်များကို အဓိကဆွေးနွေးခဲ့ကြောင်း သိရ ပါသည်။

ချုပ်ချိဆိုရသော် နွေဦးတော်လှန်ရေးကာလအတွင်း အမေရိကန်အစိုးရအနေဖြင့် စစ်အာဏာ သိမ်းမှုဆန့်ကျင်သော မြန်မာပြည်သူလူထုဘက်တွင် အစဉ်တစိုက်ရပ်တည်နေသည်ကို တွေ့ရပြီး အာဏာသိမ်းစစ်အုပ်စုနှင့် အစေအပါးများကိုမူ အခွင့်ကြုံသည့်အခါတိုင်း ပြစ်တင်ရှုတ်ချခြင်းနှင့် ဖိ အားပေးပိတ်ဆို့ခြင်းများကို ပြုမူလျက်ရှိသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂအခင်းအကျင်းနှင့် အာဆီယံအဝန်းအဝိုင်းတွင်လည်း “နိုင်သည့်မြင်းဘက်မှ လောင်းကြေးထပ်ဖို့” စောင့်ကြည့်နေသည့် တရုတ်နှင့် ဒီမိုကရေစီအရေးဟစ်ကြေးလျက်ရှိသည့် အမေရိကန်အကြား ပွတ်တိုက်မှုများ မကြာခင် မြင်တွေ့ရလေ့ရှိပါသည်။

စိုးရိမ်ထိတ်လန့် တုန်လှုပ်မှုများနှင့် ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂ

အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံပေါင်း ၁၉၃ နိုင်ငံပါဝင်သည့် ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့ (UN) သည်လည်း စစ်အာဏာ သိမ်းမှုဆန့်ကျင်နေကြသော မြန်မာပြည်သူလူထုကြီးအတွက် “မျှော်လင့်ချက် တစ်စုံတစ်ရာ” ဖြစ်ခဲ့ပါ သည်။ ကုလသမဂ္ဂအနေဖြင့် အာဏာသိမ်းစစ်ခေါင်းဆောင် ကာချုပ်မင်းအောင်လှိုင်နှင့် အပေါင်းအပါ တစ်သိုက်အား အစိုးရတစ်ရပ်အဖြစ် အသိအမှတ်မပြုဘဲ ရှုတ်ချပြစ်တင်ပေးနေသည့်အချက် တစ်ခု တည်းကပင် နွေဦးတော်လှန်ရေးအတွက် ခွန်အားတစ်ရပ်ဖြစ်စေသည်ဟု ဆိုရပါမည်။

အာဏာသိမ်းစစ်အုပ်စုအတွက်မူ ကုလသမဂ္ဂသည်လည်း “ဂရုမူစရာမလိုသောအစုအဖွဲ့” တစ်ခု ကဲ့သို့ သဘောရှိပါလိမ့်မည်။ ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ်အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲရလဒ်များအား တစ်ဖက်သတ် အကြောင်းပြစွပ်စွဲချက်များဖြင့် ပြောင်းလဲရန်ကြိုးပမ်းနေသည့် စစ်အုပ်စု၏ အရိပ်အခြေကို သတိပြုမိနေသည့် ကုလသမဂ္ဂအတွင်းရေးမှူးချုပ် မစ္စတာဂူတာရတ်က နိုဝင်ဘာ ၈ ရက်၊ အထွေထွေ ရွေးကောက်ပွဲ ရလဒ်များကို လေးစားလက်ခံဖို့အတွက် ကြေညာချက်ထုတ်ပြန်တိုက်တွန်းခဲ့သော် လည်း အာဏာရမ္မက်ယစ်မှုလိုသည့် စစ်အုပ်စုက ၂၀၂၁ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီ ၁ ရက်တွင် အာဏာသိမ်းပြ ခဲ့ပါသည်။

ထိုနေ့တွင်ပင် မြန်မာနိုင်ငံဆိုင်ရာ ကုလသမဂ္ဂအထူးသံတမန်တွမ်အန်ဒရူးစ် (Tom Andrews)

ကမ္ဘာ့မြန်မာနိုင်ငံစစ်အာဏာသိမ်းမှုသည် လုံးဝလက်မခံနိုင်စရာလုပ်ရပ်ဖြစ်ပြီး အာဏာသိမ်းစစ်တပ်သည် ၎င်းတို့ကိုယ်တိုင်ရေးဆွဲပြု ဌာနီးထားသည့် ၂၀၀၈ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပါ ပြဌာန်းချက်များ၊ ကတိကဝတ်များကို ချိုးဖောက်လုပ်ဆောင်ခဲ့ခြင်းဖြစ်ကြောင်း ထောက်ပြဝေဖန်ပါသည်။

အာဏာသိမ်းစစ်အုပ်စုကတော့ ရွေးကောက်ပွဲခံအစိုးရခေါင်းဆောင်များကို ဖမ်းဆီးပြီး ၂၀၀၈ ခုနှစ်ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေတွင် ပါဝင်ခြင်းမရှိသည့် "ဒုသမ္မတဖြစ်သူက အာဏာလွှဲအပ်ခြင်း" အစီအစဉ်ကိုပြသကာ မြန်မာပြည်သူလူထုတစ်ရပ်လုံးနှင့်ကမ္ဘာ့အသိုင်းအဝိုင်းတစ်ရပ်လုံးကို မျက်လှည့်ပြဖို့ ကြိုးစားခဲ့ပါသည်။ သို့သော် ၎င်းတို့၏ တိုင်းပြည်အာဏာလုယူမှုကြီးသည် "လယ်ပြင်တွင် ဆင်သွားသကဲ့သို့" ပေါ်လွင်ထင်ရှားနေခဲ့ပြီး လူယူထားသည့် အာဏာတည်မြဲရေးအတွက် စစ်အာဏာသိမ်းမှုအား ဆန့်ကျင်ကြသည့် ရဟန်းရှင်လူ ပြည်သူများအပေါ် အကြမ်းဖက်ဖြိုခွင်းခြင်း၊ အဓမ္မဖမ်းဆီးခြင်း၊ သတ်ဖြတ်ခြင်းများကိုကျူးလွန်ကာ ၎င်းတို့၏ "ဘီလူးခေါင်းစွပ်"ကို ခွာချွတ်ပြသလာခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် ကမ္ဘာ့နိုင်ငံကြီးများနှင့် ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့ကြီး အတွက် စိုးရိမ်ပူပန်ခဲ့ရပြန်ပါသည်။

စစ်အာဏာသိမ်းကာလအတွင်း ဒုတိယအကြိမ်မြောက်ပြုလုပ်သည့် မတ်လ ၁၀ ရက်၊ ကုလသမဂ္ဂလုံခြုံရေးကောင်စီအစည်းအဝေးမှ အာဏာသိမ်းစစ်ခေါင်းဆောင်နှင့် အစေအပါးတစ်သိုက်၏ အကြမ်းဖက်လုပ်ရပ်များအပေါ် အပြင်းအထန်ရှုတ်ချကြောင်း တရုတ်နှင့် ရုရှားအပါအဝင် နိုင်ငံပေါင်း ၁၅ နိုင်ငံ၏ ဆုံးဖြတ်ချက် တစ်ရပ်ထွက်ပေါ်လာပါသည်။ ယင်းဆုံးဖြတ်ချက်အတွက် ထုတ်ပြန်ရာတွင် မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း အမျိုးသမီးများ၊ လူငယ်များနှင့် ကလေးငယ်များအပါအဝင် ငြိမ်းချမ်းစွာဆန္ဒဖော်ထုတ်သူများအပေါ် အကြမ်းဖက်လုပ်ရပ်များအား အပြင်းအထန်ရှုတ်ချသည်ဟု ဆိုပါသည်။ ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်အနေဖြင့် ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ်ရွေးကောက်ပွဲမှ ရွေးကောက်ခံ

အမတ်များဖြင့်စုဖွဲ့ထားသည့် ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်ကိုယ်စားပြုကော်မတီ (CRPH)၏ အထူးသံတမန် ဒေါက်တာဆာဆာမှတစ်ဆင့် အာဏာသိမ်းစစ်တပ်၏ အကြမ်းဖက်လုပ်ရပ်များကို ရပ်တန့်နိုင်ရန် "အကာအကွယ်ပေးရန် တာဝန်ရှိမှု-R2P"က တိကဝတ်များကို အသုံးပြုကာ ကုလလုံခြုံရေးကောင်စီမှအရေးယူပေးရေး တောင်းဆိုစာကို လက်ခံရရှိထားကြောင်း မတ်လ ၈ ရက်တွင် သတင်းမီဒီယာသို့ ပြောပါသည်။

ကုလသမဂ္ဂ၏ မြန်မာနိုင်ငံဆိုင်ရာ စုံစမ်းစစ်ဆေးရေးအဖွဲ့ (IIMM) အနေဖြင့်လည်း အာဏာသိမ်းစစ်ခေါင်းဆောင်များကို နိုင်ငံတကာတရားရုံးတွင် အရေးယူမှုတည်ဆောက်နိုင်ရေးအတွက် ဖေဖော်ဝါရီ ၁ ရက် စစ်အာဏာသိမ်းချိန်မှစ၍ ၎င်းတို့အမိန့်ပေးကျူးလွန်ခဲ့သော ရာဇဝတ်မှုများနှင့် ပတ်သက်ပြီး စုဆောင်းထိန်းသိမ်းထားကြရန် မတ် လ ၁၇ ရက်တွင် အကြံပြုတောင်းဆိုခဲ့ပါသည်။ ကုလသမဂ္ဂလူ့အခွင့်အရေးဆိုင်ရာ မဟာမင်းကြီးရုံး (OHCHR) က လည်း အာဏာသိမ်းစစ်ကောင်စီနှင့် အစေအပါးများ၏ မြန်မာပြည်သူလူထုအပေါ် အသက်သေဆုံးသည်အထိ အကြမ်းဖက်ဖိနှိပ်နေခြင်းအား အကာအကွယ်ပေးနိုင်ရေးအတွက် R2P သတိပေးချက်တစ်ရပ်ကိုထုတ်ပြန်ခဲ့ပါသည်။ ထိုကာလအတွင်း စစ်အာဏာသိမ်းမှုဆန့်ကျင်ဆန္ဒဖော်ထုတ်နေကြသည့် မြန်မာပြည်သူလူထုကြီးသည် "Welcome R2P" ဆိုင်းဘုတ်များ ကိုင်ဆောင်ကာ ကုလသမဂ္ဂနှင့် ကမ္ဘာ့အသိုင်းအဝိုင်းကို တောင်းဆိုခဲ့ကြပါသည်။

မတ်လ ၂၄ ရက်၊ ဆွစ်ဇာလန်နိုင်ငံ ဂျနီဗာမြို့တွင် ကျင်းပသည့် ၄၆ ကြိမ်မြောက် ကုလသမဂ္ဂလူ့အခွင့်အရေးကောင်စီညီလာခံတွင်တော့ ကာချုပ်မင်းအောင်လှိုင် ဦးဆောင်သည့် အာဏာသိမ်းစစ်ကောင်စီ၏ လူ့အခွင့်အရေးချိုးဖောက်မှုများကို အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ရာဇဝတ်တရားရုံး (ICC) တွင် အရေးယူရေးအဆိုကို သဘောတူ ဆုံးဖြတ်ခဲ့ကြပါသည်။ ယင်းဆုံးဖြတ်ချက်တွင် ကုလလူ့အခွင့်အရေးကောင်စီအနေဖြင့် ICC အပါအဝင် နိုင်ငံတကာတရားရုံးများနှင့် နီးကပ်စွာ ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်သွားရန်လည်း ပါဝင်နေသည်။ ဆုံးဖြတ်ချက်မချခင် မူကြမ်းအဆိုကို ဦး ဆောင်တင်သွင်းခဲ့သူ ကုလသမဂ္ဂ

ဆိုက်ရာ ပေါ်တူဂီအမြဲတမ်းကိုယ်စားလှယ်က ယခုလိုပြောပါသည်။

“မြန်မာစစ်တပ်ဟာ ရက်ရက်စက်စက် ဖိနှိပ်တာတွေကိုတိုးပြီး လုပ်ဆောင်လာနေတယ်။ ဒီလုပ်ရပ်တွေအတွက် တာဝန်ခံမှုရှိရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ အင်အားအလွန်အကျွံ အသုံးပြုနေတာတွေရပ်ပြီး မြန်မာပြည်သူတွေကို သူတို့ရဲ့ အခွင့်အရေးအတိုင်း လုပ်ဆောင်ခွင့် ပြုရပါမယ်”။

ကရင်နီ(ကယား)ပြည်နယ် ဖရူဆိုမြို့နယ်အတွင်း အရပ်သားပြည်သူ ၄၀ နီးပါးကို အစုလိုက်အပြုံလိုက် မီးရှို့သတ်ဖြတ်ပြခဲ့သည်ဖြစ်စဉ်အတွင်း စစ်ဘေးရှောင် ပြည်သူများအားကူညီပေးနေသည့် Save The Childrenမှ ဝန်ထမ်းနှစ်ဦးလည်း ပါဝင်သွားခဲ့ပါသည်။ ထိုဖြစ်စဉ်အတွက်လည်း ကုလသမဂ္ဂအနေဖြင့် စိုးရိမ်ပူပန် ထိတ်လန့်တုန်လှုပ်ရပြန်ပါသည်။ ယင်းသို့ စိုးရိမ်ပူပန်ထိတ်လန့်တုန်လှုပ်ရသည့် အကြားမှပင်အာဏာသိမ်းစစ်ကောင်စီအားဆန့်ကျင်ပြီး အမျိုးသားညီညွတ်ရေးအစိုးရ(NUG)နှင့် ပူးပေါင်းခဲ့သည့် ကုလသမဂ္ဂဆိုင်ရာ မြန်မာအမြဲတမ်းကိုယ်စားလှယ်သံအမတ်ကြီးဦးကျော်မိုးထွန်းကို တာဝန်သက်လက်တည်မြဲရေးအတွက် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်ခဲ့သည်ကတော့ မြန်မာ့နွေဦးတော်လှန်ရေးအတွက် ခွန်အားတစ်ရပ် ဖြစ်စေခဲ့ပါသည်။

လူငယ်နှင့်ကလေးသူငယ်ရေးရာ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး၊ ကချင်ပြည်နယ် ကြားကာလနိုင်ငံရေး ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေးအဖွဲ့ (KPICT) အတွင်းရေးမှူးနှင့်ကုလသမဂ္ဂဆိုင်ရာ မြန်မာအမြဲတမ်းကိုယ်စားလှယ် သံအမတ်ကြီး ဦးကျော်မိုးထွန်းတို့ တက်ရောက်ဆွေးနွေးခဲ့သည်။ အဆိုပါဆွေးနွေးပွဲတွင် နိုင်ငံတကာ အသိုင်းအဝိုင်းအနေဖြင့် အမျိုးသားညီညွတ်ရေးအစိုးရ(NUG)ကို အသိအမှတ်ပြုရေးအတွက် ပြတ်ပြတ်သားသား မဆောင်ရွက်နိုင်ပါက အာဏာသိမ်းစစ်ကောင်စီ လက်အောက်တွင် COVID -19 ဝိုင်း

စစ်အာဏာသိမ်းခံထားရသည့် မြန်မာနိုင်ငံကို စစ်လက်နက် တင်ပို့မှုများ ရပ်တန့်ဖို့ အာဏာသိမ်း စစ်တပ်အနေဖြင့် ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ် အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲရလဒ်များကို လေးစားလိုက်နာဖို့နှင့် နိုင်ငံတော်၏ အတိုင်ပင်ခံဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်အပါအဝင် ဖမ်းဆီးထိန်းသိမ်းခံထားရသည့် နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားများအားလုံးကို ပြန်လွှတ်ပေးဖို့ဆိုသည့် ဆုံးဖြတ်ချက်တစ်ရပ်ကို ဇွန်လ ၁၇ ရက် တွင်ပြုလုပ်သည့် ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေညီလာခံတွင် မဲခွဲဆုံးဖြတ်နိုင်ခဲ့ပါသည်။ ယင်းဆုံးဖြတ်ချက်သည် အာဏာသိမ်းစစ်အုပ်စုအတွက် နိုင်ငံတကာဖိအားတစ်ရပ်အဖြစ် ရှုမြင်နိုင်သော်လည်း မြန်မာပြည်သူလူထုတောင်းဆိုနေသည့် R2P မျှော်လင့်ချက်ထက်များစွာ လျော့နည်းနေခဲ့ပါသည်။ “အဆိုးထဲမှအကောင်း”ဟု ဆိုနိုင်သည်ကတော့ နိုင်ငံပေါင်း ၁၉၃ နိုင်ငံ၏ မဲခွဲဆုံးဖြတ်မှုအတွင်း “နိုင်ငံခြားလောင်းမည့် လောင်းကစားနိုင်ငံများ”နှင့် မြန်မာပြည်သူထုဘက်မှ ရပ်တည်ပေးသော နိုင်ငံများစာရင်းကိုတွေ့မြင်ခဲ့ရပါသည်။

အဆိုပါမဲခွဲမှုအတွင်း တရုတ်၊ ရုရှားနှင့် အာဆီယံအဖွဲ့ဝင်များထဲမှ ဘရူနိုင်း၊ ကမ္ဘောဒီးယားနှင့် ထိုင်းနိုင်ငံအပါအဝင် နိုင်ငံ (၃၆) နိုင်ငံက မဲမပေးဘဲနေခဲ့ကြသည်။ ဆုံးဖြတ်ချက်ထောက်ခံသည့် အထဲတွင်တော့ အာဆီယံအဖွဲ့ဝင်များထဲမှ အင်ဒိုနီးရှား၊ မလေးရှား၊ ဖိလစ်ပိုင်၊ စင်္ကာပူနှင့် ဗီယက်နမ် နိုင်ငံအပါအဝင် နိုင်ငံပေါင်း ၁၁၉ နိုင်ငံရှိခဲ့ပြီး ဘယ်လာရုတစ်နိုင်ငံတည်းကသာ ကန့်ကွက်မဲပေးခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် အာဏာသိမ်းအုပ်စု၏ နိုင်ငံတကာ အသိုင်းဝိုင်းအတွင်း ဝင်ဆံ့ရေးသည် ပိုမိုကြပ်တည်းလာခဲ့ပြီး မြန်မာပြည်သူ လူထုတစ်ရပ်လုံး၏ နွေဦးတော်လှန်ရေးအတွက်တော့ ခွန်အားတစ်ရပ်ဖြစ်စေခဲ့ပါသည်။

ဇူလိုင်လ ၂၉ ရက်တွင်တော့ ကုလသမဂ္ဂလုံခြုံရေးကောင်စီ အနေဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံဆိုက်ရာ အလွတ်သဘော ဆွေးနွေးပွဲတစ်ရပ်ကို ပြုလုပ်ခဲ့ပြီး အမျိုးသားညီညွတ်ရေး အစိုးရ (NUG)၏ အမျိုးသမီး၊

ရပ်စ်မထိန်းချုပ်နိုင်ဘဲ စီးပွားရေးပျက်ယွင်းမှုများနှင့်အတူ မြန်မာနိုင်ငံသည် ပျက်သုဉ်းနိုင်ငံတစ်ခုအထိ ရောက်ရှိသွားနိုင်ကြောင်း ဝန်ကြီးဌာနကလှည့်လည်စစ်ဆေးမှုများကို ထောက်ပြပါသည်။

KPICT အတွင်းရေးမှူးအန်ဆန်ဂွန်ဆန်ကလည်း အာဏာသိမ်းစစ်ကောင်စီ၏ အကြမ်းဖက်မှုများကို ရပ်တန့်နိုင်ရေးအတွက် မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း စစ်လက်နက်တင်သွင်းမှု ထိန်းချုပ်ရေး၊ တရုတ်၊ ထိုင်းနှင့် အိန္ဒိယနယ်စပ်ဒေသများတွင် စစ်လေယာဉ်မပျံသန်းရန်များ သတ်မှတ်ပေးရေး၊ အာဏာသိမ်းစစ်အုပ်စုနှင့် ၎င်းတို့၏ မိသားစုဝင်များ၊ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများကို ပိတ်ဆို့အရေးယူရေး၊ အာဏာသိမ်းစစ်ကောင်စီအား တရားဝင်အစိုးရအဖြစ် အသိအမှတ်မပြုရေးနှင့် ၎င်းတို့၏ ပြည်သူများအပေါ် ကျူးလွန်ထားသည့် ရာဇဝတ်မှုများအတွက် နိုင်ငံတကာတရားရုံးများတွင် အရေးယူစွဲချက်တင်နိုင်ရေး စသည့်အချက်များကို တင်ပြခဲ့သည်။ သံအမတ်ကြီးဦးကျော်မိုးထွန်းကတော့ စစ်အာဏာသိမ်းကာလအတွင်းပေးဆပ်ခဲ့ရသည့် အသက်ပေါင်းများစွာအတွက် မြန်မာပြည်သူလူထုအနေဖြင့် အလျှော့မပေးဘဲ စစ်အာဏာရှင်အဖြစ်ပြုတ်ရေးအတွက် အဆုံးထိတွန်းလှန်သွားမည့်အကြောင်း ပြောဆိုခဲ့သည်။ ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့ (UN)အနေဖြင့်တော့ အာဏာသိမ်းစစ်အုပ်စုကို အသိအမှတ်ပြုခြင်းမရှိဘဲ နေ့ဦးတော်လှန်ရေးကာလအတွင်း မြင်တွေ့ခဲ့ရသည့် အာဏာသိမ်းစစ်ကောင်စီနှင့် အစေအပါးတစ်သိုက်၏ အစုလိုက်အပြုံလိုက် သတ်ဖြတ်မှုများ၊ မြို့အလိုက် ရွာအလိုက် မီးရှို့ဖျက်ဆီးခံရမှုများ၊ အရပ်သားပြည်သူများကို ဖမ်းဆီးကာ စစ်မြေပြင်အတွင်း လူသားဒိုင်းကာအဖြစ် အသုံးပြုနေခြင်းနှင့်အတူ ကျေးရွာမြို့ပြ တိုင်းနှင့်ပြည်နယ်များကို တစ်ပြေးညီ ပြင်းထန်သော လေကြောင်းတိုက်ခိုက်မှုများအပေါ် နေ့စဉ်နှင့်အမျှ စိုးရိမ်ပူပန်ကြောင်းနှင့် ၎င်းစစ်ကောင်စီတပ်၏ အကြမ်းဖက်လုပ်ရပ်များကို ရပ်တန့်ရန်အတွက် တောင်းဆိုနေခဲ့ရပါသည်။

သို့နှင့်တိုင် အာဏာသိမ်းစစ်ကောင်စီတပ်ကတော့ ရန်သူ့ မိတ်ဆွေမခွဲခြားဘဲ ကရင်နီ (ကယား) ပြည်နယ် ဖရူဆိုမြို့နယ်အတွင်း အရပ်သားပြည်သူ ၄၀ နီးပါးကို အစုလိုက်အပြုံလိုက် မီးရှို့သတ်ဖြတ်ပြခဲ့သည့်ဖြစ်စဉ်အတွင်း စစ်ဘေးရှောင်ပြည်သူများအား ကူညီပေးနေသည့် Save The Children မှ ဝန်ထမ်းနှစ်ဦးလည်း ပါဝင်သွားခဲ့ပါသည်။ ထိုဖြစ်စဉ်အတွက်လည်း ကုလသမဂ္ဂအနေဖြင့် စိုးရိမ်ပူပန်ထိတ်လန့်တုန်လှုပ်ရပြန်ပါသည်။ ယင်းသို့ စိုးရိမ်ပူပန် ထိတ်လန့်တုန်လှုပ်ရသည့်အကြားမှပင် အာဏာသိမ်းစစ်ကောင်စီအားဆန့်ကျင်ပြီး အမျိုးသားညီညွတ်ရေးအစိုးရ(NUG)နှင့် ပူးပေါင်းခဲ့သည့် ကုလသမဂ္ဂဆိုင်ရာ မြန်မာအမြဲတမ်းကိုယ်စားလှယ် သံအမတ်ကြီးဦးကျော်မိုးထွန်းကို တာဝန်ဆက်လက်တည်မြဲရေးအတွက် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်ခဲ့သည်ကတော့ မြန်မာ့နေ့ဦးတော်လှန်ရေးအတွက် ခွန်အားတစ်ရပ်ဖြစ်စေခဲ့ပါသည်။

ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်ကတော့ ဧပြီလ ၁၉ ရက်ကတည်းက ၎င်းတို့အား နေ့စဉ်နှင့်အမျှ စိုးရိမ်ပူပန်စေခဲ့သည့် "မြန်မာအရေးအရာ အပူလုံးကြီး"ကို ငြိမ်းသတ်နိုင်ရေးအတွက် ဒေသတွင်း အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုဖြစ်သည့် အာဆီယံအဖွဲ့ကြီး၏ အရေးပါမှုကို ချီးမွမ်းခန်းဖွင့်ကာ ကုလသမဂ္ဂနှင့် အာဆီယံအဖွဲ့အကြား ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေး အလွန်အရေးကြီးကြောင်း ထောက်ပြပြောဆိုခဲ့ပါသည်။ ရှေ့တွင် အနီအဖွဲ့ကြီးနှစ်ဖွဲ့၏ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုများကို စောင့်ကြည့်ရမည်ဟု ဆိုရပါမည်။

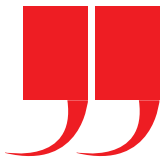
ဘုံ(၅)ချက်နှင့် တိုင်ပတ်နေသည့် အာဆီယံ

စစ်အာဏာသိမ်းကာလ ၄ လတာအတွင်း အာဏာသိမ်းစစ်ကောင်စီနှင့် အစေအပါးတစ်သိုက်၏ ပြည်သူလူထုအပေါ် အကြမ်းဖက်ဖျိခွင်း၊ အကြောင်းမဲ့ဖမ်းဆီးသတ်ဖြတ်မှုများနှင့်ပတ်သက်ပြီး အာဆီယံအဖွဲ့ကြီး၏ ထုတ်ပြန်ပြောဆိုမှု တစ်စုံတစ်ရာမြင်တွေ့ကြားသိခွင့်မရရှိခဲ့ခြင်းကပင် အာဆီယံအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ၏ ဒေသတွင်းပြည်သူလူထုအပေါ် ထားရှိသော ပွင့်လင်းမြင်သာမှုမရှိသည့် စိတ်ရင်းစေတနာကို သတိပြုမိပါသည်။ စစ်အာဏာသိမ်းမှုကိုဆန့်ကျင်တော်လှန်နေကြသော နွေဦးတော်လှန်ရေး၏ အလွှာအသီးသီးတွင် ပါဝင်နေကြသော မြန်မာပြည်သူလူထုသည် အာဆီယံအဖွဲ့ကြီးထံမှ စစ်အာဏာရှင်အမြစ်ပြုတ်ရေးရောင်ခြည်ကို မျှော်လင့်သည်မျိုးမတွေ့ရဘဲ အာဏာသိမ်းစစ်ခေါင်းဆောင် ကာချပ်မင်းအောင်လှိုင်နှင့် အပေါင်းပါတစ်သိုက်ကသာ အာဆီယံအဖွဲ့ကြီးထံမှ အသိအမှတ်ပြုမှု တစ်စုံတစ်ရာ မျှော်လင့်နေခဲ့သည်ဟု ဆိုရပါလိမ့်မည်။

အာဆီယံအဖွဲ့ကြီးအနေဖြင့်လည်း တရုတ်နိုင်ငံနည်းတူ "တခြားနိုင်ငံပြည်တွင်းရေး ဝင်စွက်ခြင်း မပြု"ဆိုသည့် ပြည်သူလူထုဘက်တွင်မရပ်တည်ဘဲ ဖြစ်ပေါ်လာသည့်အစိုးရများ (တနည်း) ရေပေါ်ဆီအလွှာတစ်သိုက်နှင့် ဂေါက်ရိုက်ရန်သာ အားထုတ်နေသလားဟု မေးခွန်းထုတ်ဖွယ်ဖြစ်နေပါသည်။ အကြောင်းမူ မြန်မာပြည်သူလူထု၏ ဟစ်ကြွေးတောင်းဆိုချက်များကို လျစ်လျူရှုပြီး အာဏာသိမ်း

အာဆီယံအဖွဲ့သည် အာဏာရှင်များအတွက် ဖွဲ့စည်းထားသည့် ရေပေါ်စီအသိုင်းအဝိုင်းတစ်ခုလားဆိုသည်က မြန်မာ့နွေဦးတော်လှန်ရေးကာလအတွင်း ထွက်ပေါ်လာသော မေးခွန်းတစ်ခု ဖြစ်လာပါသည်။ ဂဂ မျိုးဆက်ခေါင်းဆောင်များနှင့်စုဖွဲ့ထားသည့် ဂဂ မျိုးဆက်ငြိမ်းချမ်းရေးနှင့် ပွင့်လင်းလူ့အဖွဲ့အစည်းက တော့အာဆီယံအဖွဲ့အနေဖြင့် အကြမ်းဖက်အာဏာလုစစ်ကောင်စီကို လူရာသွင်းရန်ကြိုးပမ်းမှုအပေါ် ပြင်းထန်စွာ ကန့်ကွတ်ရှုတ်ချပြီး စစ်ကောင်စီအကြမ်းဖက်သတ်ဖြတ်မှုများအတွက်တာဝန်ခံရလိမ့်မည်ဟု ဧပြီလ ၁၉ ရက်ကတည်းက ထုတ်ပြန်ခဲ့ပါသည်။

ရောက်ရေးနှင့် သက်ဆိုင်သူများအားလုံးပါဝင်သည့် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ခွင့်ရရေးအတွက် အာဏာသိမ်းစစ်ခေါင်းဆောင်အား ဖိအားပေးမည်ဟု ၎င်း၏ကြေညာချက်တွင် ဖော်ပြခဲ့ပါသည်။

လက်တွေ့တွင်တော့ အာဆီယံဥက္ကဋ္ဌသာ ကိုင်ဆောင်ရသော "တူ" လွှဲပြောင်းရယူပြီးသည့် ဟွန်ဆန်က မြန်မာပြည်သူလူထု၏ ဟစ်ကြွေးတောင်းဆိုမှုများကို မျက်ကွယ်ပြုကာ ၂၀၂၁ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီ ၇ ရက်တွင် မြန်မာနိုင်ငံသို့ ရောက်ရှိလာပြီး အာဏာသိမ်းစစ်ခေါင်းဆောင်နှင့် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးခဲ့ပါသည်။ အာဆီယံဥက္ကဋ္ဌသစ်ဟွန်ဆန်အနေဖြင့် ၎င်းလုပ်ရည်ကိုင်ရည်ကို ပြသလိုခြင်းကြောင့်လား၊ "ပုလင်းတူ ဗူးဆို့" အာဏာရှင်ကို အားပေးလို၍လား အတိအကျ မသိရသော်လည်း စစ်အာဏာရှင်စနစ်အမြစ်ပြုတ်ရေးအတွက် ပန်းတိုင်ပြုဦးတည်နေသည့် မြန်မာ့နွေဦးလှန်ရေးအတွက်ဟွန်ဆန်နှင့်အာဏာသိမ်းစစ်ခေါင်းဆောင်တို့ တွေ့ဆုံခြင်းသည် စိုးစဉ်းမျှပင်အထောက်အကူမပြုခဲ့ဟု ဆိုရပါမည်။ အကြောင်းမူ ဟွန်ဆန်၏ မြန်မာပြည်ခရီးစဉ်နောက်ပိုင်းအာဏာ သိမ်းစစ်ကောင်စီနှင့် အစေအပါး၏ လေကြောင်းတိုက်ခိုက်မှုများ၊ ထိုးစစ်ဆင်မှုများသည် တိုင်းနှင့်ပြည်နယ်အလိုက် ခုခံတော်လှန်စစ်ဆင်နှံ့နေကြသည့် ပြည်သူ့ကာကွယ်ရေးအဖွဲ့များနှင့် အရပ်သားပြည်သူများအပေါ် ပိုမိုပြင်းထန်လာ

စစ်ခေါင်းဆောင်ကာချုပ်မင်းအောင်လှိုင်ကို တက်ရောက်ခွင့်ပြုခဲ့သည့် ဧပြီ ၂၄ ရက် အာဆီယံ အရေးပေါ်အစည်းအဝေးက သက်သေပြုနေပါသည်။

နိုင်ငံတကာအစိုးရများ၏ တရားဝင်အသိအမှတ်ပြုခြင်းတစ်စုံတစ်ရာ မရရှိသေးသည့် အာဏာသိမ်း စစ်ခေါင်းဆောင်ကလည်း အရေးပေါ်အစည်းအဝေး တက်ရောက်ပြီး ဘုံသဘောတူညီချက် (၅)ချက်ကိုလက်ခံခဲ့ပါသည်။ အဆိုပါအချက်များမှာ (၁) မြန်မာနိုင်ငံမှ အကြမ်းဖက်မှုများကို ချက်ချင်း ရပ်တန့်ရေး၊ (၂) ပြည်သူလူထု၏ အကျိုးစီးပွားအတွက် ငြိမ်းချမ်းသော အဖြေတခုကို ရှာဖွေရန် သက်ဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများ အားလုံးကြား အပြုသဘောဆောင် ဆွေးနွေးရေး၊ (၃) အာဆီယံဥက္ကဋ္ဌ၏ သံတမန်တဦးက အထွေထွေအတွင်းရေးမှူး၏အကူအညီဖြင့် ဖျန်ဖြေပေးရေး၊ (၄) အာဆီယံ၏ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်စီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာ ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ရေးစင်တာ (AHA Centre) မှ လူသားချင်း စာနာထောက်ထားမှု အကူအညီပေးအပ်ရေး၊ (၅) သက်ဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများနှင့်တွေ့ဆုံရန် အထူးကိုယ်စားလှယ်နှင့် ကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့ မြန်မာနိုင်ငံသို့ သွားရောက်ရေးတို့ ဖြစ်ပါသည်။

သို့နှင့်တိုင် အောက်တိုဘာ ၂၆ ရက်၊ အာဆီယံ ထိပ်သီးအစည်းအဝေးကျင်းပချိန်အထိ (၆)လတာ အတွင်း အာဆီယံ ဥက္ကဋ္ဌ၏ သံတမန်တစ်ဦး ခန့်အပ်နိုင်ခြင်းမှအပ အခြားမည်သည့် သဘောတူညီမှုကိုမျှ အကောင်အထည်ဖော်နိုင်ခြင်းမရှိသည်ကို တွေ့ရသည်။ ၂၀၂၂ခုနှစ်အတွက် အာဆီယံအလှည့်ကျ ဥက္ကဋ္ဌ တာဝန်အတွက်ကမ္ဘောဒီးယားဝန်ကြီးချုပ်ဟွန်ဆန်ကတာဝန်လွှဲပြောင်းယူခဲ့ပြီး အာဆီယံအထူးကိုယ်စားလှယ်အား မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း ဝင်

ခြင်းကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။

ချုပ်ချိဆိုရသော် အာဆီယံဥက္ကဋ္ဌသစ် ဟွန်ဆန်အပါအဝင် အာဆီယံအဖွဲ့နှင့် အာဏာသိမ်းစစ်ခေါင်းဆောင် ကာချုပ်မင်းအောင်လှိုင်တို့အကြား ရရှိထားသည့် ဘုံသဘောတူညီချက်က အာဆီယံ၏ ရပ်တည်လုပ်ဆောင်ချက်များသည် မြန်မာပြည်သူလူထုအတွက် ပြတ်သားသည့် ဆောင်ရွက်ချက်မျိုးကိုမမြင်တွေ့ရဘဲ အာဏာသိမ်းစစ်အုပ်စုအတွက်သာ အဓမ္မလုယူထားသည့် အာဏာတည်မြဲရေး၊ အရပ်သားပြည်သူများအပေါ် အကြမ်းဖက်ဖိနှိပ်ဖြိုခွင်းရေးလုပ်ရပ်များ ကျူးလွန်ချိန်ပိုမိုရရှိရေးအတွက် အချိန်ရရှိနေသည်ကို သတိပြုမိပါသည်။

အာဆီယံအလှည့်ကျ ဥက္ကဋ္ဌဟွန်ဆန်ကတော့ ၎င်း၏ မြန်မာပြည်ခရီးစဉ်အလွန် ဇန်နဝါရီ ၂၆ ရက်တွင် အာဏာသိမ်းစစ်ခေါင်းဆောင်ကာချုပ်မင်းအောင်လှိုင်နှင့် အွန်လိုင်းမှချိတ်ဆက်ဆွေးနွေးခဲ့ပြီး ဘုံသဘောတူညီချက် (၅) ချက် လိုက်နာဖို့ အကြမ်းဖက်မှု လုပ်ရပ်များ အဆုံးသတ်ဖို့နှင့် မြန်မာပြည်သူလူထုအား လူသားချင်းစာနာထောက်ထားမှုဆိုင်ရာ အကူအညီများပေးအပ်ခွင့်ပြုဖို့ တောင်းဆိုခဲ့ကြောင်း ကမ္ဘောဒီးယားနိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီးဌာနကထုတ်ပြန်ခဲ့ပါသည်။ ဟွန်ဆန်သည် အာဏာသိမ်းစစ်ခေါင်းဆောင်အတွက် ကူဖော်လောင်ဖက်ဖြစ်လာမလား ဆိုသည်ကတော့ သတိထားစောင့်ကြည့်ရမည်ဖြစ်သည်။

မြန်မာပြည်သူလူထုအတွက်မူ ဇွန်လ ၁၇ ရက်နေ့၊ ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေညီလာခံအတွင်း မဲခွဲဆုံးဖြတ်ကတည်းက အမျိုးသားညီညွတ်ရေးအစိုးရ(NUG)ကို ကိုယ်စားပြုသည့် သံအမတ်ကြီး ဦးကျော်မိုးထွန်းအပါအဝင် အင်ဒိုနီးရှား၊ မလေးရှား၊ ဖိလစ်ပိုင်၊ စင်္ကာပူနှင့် ဗီယက်နမ်နိုင်ငံတို့သည် မိမိတို့၏ နွေဦးတော်လှန်ရေးအတွက် ရပ်တည်ခဲ့သည်ကို တွေ့မြင်ရပြီးဖြစ်သကဲ့သို့ ထိုင်း၊ ဘရူနိုင်းနှင့် ဟွန်ဆန်၏ ကမ္ဘောဒီးယားနိုင်ငံတို့သည် တရုတ်၊ ရုရှားနိုင်ငံများနည်းတူ နိုင်မည့် မြင်းဘက်တွင် လောင်းကြေးထပ်မည့်သူများအဖြစ် သတိပြုမိနေကြပြီဟုဆိုရပါမည်။ ဥရောပသမဂ္ဂ (EU) နိုင်ငံများအပါအဝင် ရာနှင့်ချီသော ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည်လည်း အာဆီယံ ဘုံသဘောတူညီချက် (၅)ချက် အကောင်အထည်ဖော်မှုကို အမြဲတစေစောင့်ကြည့်နေကြပါသည်။

အာဆီယံအဖွဲ့သည် အာဏာရှင်များအတွက် ဖွဲ့စည်းထားသည့် ရေပေါ်စီအသိုင်းအဝိုင်းတစ်ခုလားဆိုသည်က မြန်မာ့နွေဦးတော်လှန်ရေးကာလအတွင်း ထွက်ပေါ်လာသော မေးခွန်းတစ်ခု ဖြစ်လာပါသည်။ ၈၈ မျိုးဆက်ခေါင်းဆောင်များနှင့် စုဖွဲ့ ထားသည့် ၈၈ မျိုးဆက်ငြိမ်းချမ်းရေးနှင့် ပွင့်လင်း လူ့အဖွဲ့အစည်းကတော့ အာဆီယံအဖွဲ့အနေဖြင့် အကြမ်းဖက်အာဏာလုစစ်ကောင်စီကို လူရာသွင်းရန် ကြိုးပမ်းမှုအပေါ် ပြင်းထန်စွာကန့်ကွတ်ရှုတ်ချပြီး စစ်ကောင်စီ၏ အကြမ်းဖက်သတ်ဖြတ်မှုများအတွက် တာဝန်ခံရလိမ့်မည်ဟု ဇူလိုင်လ ၁၉ ရက်ကတည်းက ထုတ်ပြန်ခဲ့ပါသည်။

အိန္ဒိယ ဘာလုပ်နေသလဲ

ဒီမေးခွန်းအတွက် အဖြေသည် ရှာဖွေရခက်ခဲပါလိမ့်မည်။ သို့သော် အာဏာသိမ်းစစ်အုပ်စုနှင့် ပတ်သတ်ပြီး နှုတ်ဆိုတံနေခဲ့သည့် နိုင်ငံဟုတော့ ဆိုနိုင်ပါသည်။ ထူးခြားသည်ကတော့ ၂၀၂၁ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာ ၂၂ ရက်၊ ၂၃ ရက်နေ့များအတွင်း လာရောက်ခဲ့သည့် အိန္ဒိယနိုင်ငံခြားရေးဌာန အတွင်းဝန်၏ မြန်မာပြည်ခရီးစဉ်ဖြစ်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံနှင့် ရှည်လျားသည့် နယ်နိမိတ်ချင်းထိစပ်နေသည့် အိန္ဒိယ

စစ်အာဏာရှင်စနစ် အမြစ်ပြုတ်ချေမှုန်းရေးနှင့် ဖက်ဒရယ်ဒီမိုကရေစီ ပြည်ထောင်စုတည်ဆောက်ရေး အတွက် ဦးတည်နေသည့် မြန်မာ့နွေဦးတော်လှန်ရေး ကာလအတွင်း အိန္ဒိယနိုင်ငံ၏ ရပ်တည်ချက်သည် တရုတ်နိုင်ငံကဲ့သို့ “နိုင်မည့်မြင်း” ကို စောင့်ကြည့်နေ သည့် အနေအထားထက် နှစ်ဖက်ခွဲထိုင်ထားသည့် အခြေအနေတွင် ရှိနေကြောင်း ...

နိုင်ငံအတွက် မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း ဖြစ်ပေါ်ပြောင်းလဲမှုများသည် သက်ရောက်မှုကြီးမားသည်ကတော့ ငြင်းပယ်၍ မရဟု ဆိုရပါမည်။ ဒီဇင်ဘာ ဒုတိယအပတ်ထဲတွင် မြန်မာဘက်တွင် ဖမ်းဆီးရမိထား သည့် နယ်စပ်အခြေစိုက် အိန္ဒိယတော်လှန်ရေးတပ်ဖွဲ့ဝင် ၅ ဦးကို အာဏာသိမ်းစစ်ကောင်စီက အိန္ဒိယရဲတပ်ဖွဲ့သို့ လွှဲပြောင်းပေးခဲ့ ကြောင်း AP သတင်းဌာနက ဖော်ပြခဲ့ပါသည်။

အာဏာသိမ်းစစ်ခေါင်းဆောင် ကာချုပ်မင်းအောင်လှိုင်နှင့် တွေ့ဆုံခဲ့သည့် အိန္ဒိယနိုင်ငံခြားရေး အတွင်းဝန်က မြန်မာနိုင်ငံဒီမို ကရေစီအမြန်ဆုံးပြန်လည်ရရှိရေး၊ ဖမ်းဆီးထိမ်းသိမ်းခံထားရသူများ အမြန်ဆုံးပြန်လွှတ်ပေးရေးနှင့် အကြမ်းဖက်မှုအားလုံးကို လုံးဝ ရပ်ဆိုင်းရန်ဆိုသည့် ကြေညာချက် တစ်ခုသာ ထုတ်ပြန်နိုင်ခဲ့ပါသည်။ အမျိုးသား ဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်အပါအဝင် နိုင်ငံရေးပါတီများ၏ခေါင်း ဆောင်များနှင့်တွေ့ဆုံခဲ့ကြောင်းကိုလည်း ပဟေဠိဆန်စွာသတင်းပါး ခဲ့သည်အတွက် အာဏာသိမ်းစစ်ကောင်စီ၏ ဖမ်းဆီးခြင်းမှ လွတ် မြောက်နေသော အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်ပါတီထိပ်ပိုင်း ခေါင်း ဆောင်များ၏ ဝေဖန်ခြင်း ခံခဲ့ရပါသည်။

Justice for Myanmar ၏ ဇွန်လ ၁၄ ရက်နေ့ ထုတ်ပြန်ချက်

တွင်တော့ အိန္ဒိယအစိုးရမှ ရှယ်ယာအများစုပိုင်ဆိုင်သည့် Bharat Electronics Limited (BEL) သည် အာဏာသိမ်းစစ်ကောင်စီထံသို့ ကမ်းရိုးတန်းစောင့်ကြည့်စစ်ဆေးရေးစနစ်ပါဝင်သော ရေဒါ နည်းပညာဆိုင်ရာအထောက်အကူ ပစ္စည်း များ ပေးပို့ခဲ့သည်ဟုဆိုပါသည်။ BEL သည် ဆွီဒင်၊ ပြင်သစ်၊ နယ်သာလန်၊ ဒိန်းမတ်၊ အစ္စရေး၊ အီတလီ စသည့် နိုင်ငံများမှ နည်းပညာကုမ္ပဏီများနှင့် ပူးတွဲလုပ်ကိုင်နေပြီး အမေရိကန်၊ ဂျပန်၊ တောင်ကိုးရီးယား၊ ဗြိတိန်စသည့် နိုင်ငံများမှ ကုမ္ပဏီကြီး များတွင်လည်း အစုရှယ်ယာအများအပြား ထည့်ဝင်ထားသည့် ကုမ္ပဏီဖြစ်ပါသည်။

တစ်ဖက်တွင်တော့ အာဏာသိမ်းစစ်ကောင်စီတပ်များနှင့် ချင်းဒေသကာကွယ်ရေးတပ်ဖွဲ့များ အကြား တိုက်ပွဲများ ပြင်းထန်နေသည့် ချင်းပြည်နယ်တစ်ခုလုံးမှ မြို့နယ်များအပါအဝင် စစ်ကိုင်းတိုင်း၊ ကလေးမြို့နယ်တို့မှ ဒေသခံပြည်သူပေါင်း သောင်းနှင့်ချီကာ အိန္ဒိယနိုင်ငံ မီဒီရမ်ပြည်နယ်အတွင်း ထွက်ပြေးတိမ်းရှောင်နေကြရပါသည်။ မီဒီရမ်ပြည်နယ်အစိုးရအနေဖြင့် မြန်မာပြည်ဘက်မှ ရောက် ရှိလာသည့် စစ်ဘေးရှောင် ၃၀၀၀၀ ကျော်ကို ဒုက္ခသည် အသိအမှတ်ပြုကတ်ပြား(Refugee ID) ထုတ်ပေးရန် စီစဉ်နေပါကြောင်း သိရပါသည်။

ချုပ်ချိဆိုရသော် စစ်အာဏာရှင်စနစ်အမြစ်ပြုတ်ချေမှုန်းရေးနှင့် ဖက်ဒရယ်ဒီမိုကရေစီပြည်ထောင်စု တည်ဆောက်ရေးအတွက် ဦးတည်နေသည့် မြန်မာ့နွေဦးတော်လှန်ရေးကာလအတွင်း အိန္ဒိယနိုင်ငံ ၏ ရပ်တည်ချက်သည် တရုတ်နိုင်ငံကဲ့သို့ "နိုင်မည့်မြင်း"ကို စောင့်ကြည့်နေသည့် အနေ အထားထက် နှစ်ဖက်ခွဲထိုင်ထားသည့် အခြေအနေတွင် ရှိနေကြောင်း ရှုမြင်မိပါသည်။

E U နှင့် နိုင်ငံတကာအသိုင်းအဝိုင်း

ဂျာမနီ၊ ပြင်သစ်၊ ဩစတြေးလျ၊ ဒိန်းမတ်၊ ချက် စသည့် နိုင်ငံပေါင်း ၂၇ နိုင်ငံ ပါဝင်သည့် ဥရောပသမဂ္ဂ (EU)၏ မူဝါဒဆိုင်ရာ အကြီးအကဲတော့ မြန်မာအာဏာသိမ်းစစ်တပ်၏ လုပ်ရပ်များကို တရားဝင်မူဖြစ်စေမည့် အပြုအမူများမပြုလုပ်မီစေရန် အသေအချာဆောင်ရွက်နေပြီး မြန်မာပြည်သူ လူထုအပေါ် ဆက်လက်ပံ့ပိုးပေးသွားမည့်အကြောင်း ဖေဖော်ဝါရီ ၉ ရက်၊ ဥရောပကော်မရှင် ဆွေးနွေးပွဲအဖွဲ့တွင် ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခဲ့ပါသည်။ ထို့ပြင် ၂၀၁၆ ခုနှစ်ကတည်းက စတင်ကာ ငွေကြေးထောက်ပံ့ပေးလာသည့် မြန်မာနိုင်ငံရဲတပ်ဖွဲ့ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးအကူအညီစီမံကိန်းကိုလည်း ယာယီ ရပ်ဆိုင်းလိုက်ကြောင်း ဖေဖော်ဝါရီ ၁၆ ရက်တွင် ကြေညာခဲ့ပါသည်။

အာဏာသိမ်းစစ်အုပ်စုအနေဖြင့် ပြည်သူများအပေါ် အကြမ်းဖက်မှုများ ရပ်တန့်ရန်၊ ဖမ်းဆီး ထားသူအားလုံး ပြန်လွှတ်ပေးရန်၊ စစ်အုပ်ချုပ်ရေးနှင့် နိုင်ငံတော်အရေးပေါ်အခြေအနေ ကြေညာထား သည့်ကို ရုပ်သိမ်းပေးရန်၊ ဆက်သွယ်ရေးကန့်သတ်ထားမှုများ ပယ်ဖျက်ပေးရန်နှင့် ဒီမိုကရေစီနည်းကျ ရွေးကောက်တင်မြှောက်ထားသော အစိုးရကို အာဏာပြန်လည်ပေးအပ်ရန် မြန်မာနိုင်ငံဆိုင်ရာ ဥရောပသမဂ္ဂသံရုံးနှင့် ဥရောပသမဂ္ဂ အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ၏ သံရုံးများက မတ်လ ၁၉ ရက်တွင် ထုတ် ပြန်ခဲ့သည်။ ထို့ပြင် အာဏာသိမ်း စစ်ခေါင်းဆောင် ကာချုပ်မင်းအောင်လှိုင် အပါအဝင် စစ်တပ်အရာရှိ ၁၀ ဦးနှင့် ၎င်းတို့ အသစ်ခန့်အပ်လိုက်သည့် ရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင် ဥက္ကဋ္ဌတို့အား အရေးယူပိတ်ဆို့မှု စာရင်းတွင် ထည့်သွင်းခဲ့သည်။

ထို့ပြင် အာဏာသိမ်းစစ်အုပ်စုမှ အဓိကထိန်းချုပ်ထားသည့် မြန်မာ့စီးပွားရေးဦးပိုင်လီမိတက် (MEHL)နှင့် မြန်မာ့စီးပွားရေးကော်ပိုရေးရှင်း (MEC)တို့၏ ပိုင်ဆိုင်မှုများကို ထိန်းချုပ်ခြင်းနှင့်ပီဇာ

ပိတ်ပင်ခြင်းတို့ကိုလည်း တပြိုင်နက်ပြုလုပ်ခဲ့ကြောင်း မတ် ၁၉ ရက် ထုတ်ပြန်ချက်တွင် ဖော်ပြထားပါသည်။ စစ်အာဏာသိမ်းမှုကို ငြိမ်းချမ်းစွာဆန္ဒ ဖော်ထုတ်ပြသနေသည့် မြန်မာပြည်သူလူထုအပေါ် အာဏာသိမ်းစစ်ခေါင်းဆောင်နှင့် အစေအပါးတစ်သိုက်က အကြမ်းဖက်ဖျိခွင်း၊ ဖမ်းဆီးသတ်ဖြတ်မှုများ ပိုမိုပြုမူကျူးလွန်လာချိန် ဧပြီလ ၅ ရက်တွင်တော့ မြန်မာနိုင်ငံအတွင်းရှိ ၎င်းတို့ဆောင်ရွက်နေသော ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းများအားလုံးကိုလုံးဝရပ်ဆိုင်းကြောင်းကြေညာခဲ့ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံစစ်အာဏာသိမ်းကာလအတွင်း အာဏာသိမ်းစစ်အုပ်စုအပေါ် ဖိအားပေးသည့် ဥရောပသမဂ္ဂ (EU) ၏ ပြုမူလုပ်ဆောင်ချက်များသည် ပိုမိုမြန်ဆန်နေ သည်ကိုတွေ့ရပြီး စစ်အာဏာသိမ်းမှုဆန့်ကျင်သော မြန်မာပြည်သူလူထုတစ်ရပ်လုံးအတွက် စိတ်အားတက်ဖွယ်ဖြစ်ခဲ့သည်ဟု ဆိုရပါမည်။

နွေဦးတော်လှန်ရေးကာလအတွင်း ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်ကိုယ်စားပြုကော်မတီ (CRPH) မှတဆင့် ဖွဲ့စည်းပေါ်ထွက်လာသည့် အမျိုးသားညီညွတ်ရေးအစိုးရ (NUG) နှင့် ပတ်သက်ပြီးလည်း နဂိုကတည်းက ထိတွေ့ဆက်ဆံမှုများ ရှိနှင့်ပြီးဖြစ်ကြောင်း ဥရောပသမဂ္ဂ လုံခြုံရေးနှင့် နိုင်ငံခြားရေးရာ မူဝါဒဌာန ပြောခွင့်ရပုဂ္ဂိုလ် မစ္စနာဘီလာ မက်စ်ရာလီ (Nabila Massrali) က ဧပြီ ၂၀ ရက်တွင် အသိပေးခဲ့ပါသည်။ တိုင်းရင်းသားနှင့် အမျိုးသမီးများ ပါဝင်ဖွဲ့စည်းထားသည့် NUG သည် မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း လက်ရှိဖြစ်ပွားနေသည့် အကြပ်အတည်းများကို ဖြေရှင်းရာတွင် အရေးပါသည့် အခန်းကဏ္ဍတွင် ရှိနေကြောင်း သူမက သုံးသပ်ရှုမြင်နေပါသည်။

EU နှင့် အတူအခြားသော နိုင်ငံတကာအသိုင်းအဝိုင်းအတွင်း မြန်မာနိုင်ငံစစ်အာဏာသိမ်းမှုအပေါ် အလေးအနက်ထား ဖိအားပေးသည့် နိုင်ငံများရှိသကဲ့သို့ “နိုင်မည့်မြင်း” လောင်းမည့် အစုအဖွဲ့များကို

လည်း မြင်တွေ့ရပါသည်။ ထို့အပြင် အာဏာသိမ်းစစ်အုပ်စုနှင့် ခုခံဆန့်ကျင်နေသော မြန်မာပြည်သူ လူထုကိုယ်စားပြု အစုအဖွဲ့များအကြား နှစ်ဖက်စလုံးတွင် ပါဝင်ပတ်သက်နေသည့် နိုင်ငံများကိုလည်း သတိပြုမိပါသည်။

မကြာသေးခင်ကမှ EU မှ နှုတ်ထွက်ထားသည့် ဗြိတိန်အစိုးရအနေဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံ စစ်အာဏာ သိမ်းမှု ၄ ရက်မြောက်နေ့ကတည်းက နိုင်ငံတော်၏ အတိုင်ပင်ခံ၏ပုဂ္ဂိုလ် ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်နှင့် ဖမ်းဆီးထိန်းသိမ်းခံထားရသော နိုင်ငံရေးခေါင်းဆောင်များအားလုံးကို ချက်ချင်းပြန်လွှတ်ပေးရန် တောင်းဆိုခဲ့ပြီး မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း ဒီမိုကရေစီနောက်ကြောင်းပြန်မှုများမဖြစ်ရေး ဆက်လက် လုပ်ဆောင်သွားမည်ဟု ဆိုပါသည်။ မြန်မာ့အရေးနှင့်ပတ်သက်ပြီး ကုလသမဂ္ဂလူ့အခွင့်အရေးကောင်စီ (UNHRC) အထူးအစည်းအဝေးခေါ်ယူပေးရန်အတွက်လည်း ဗြိတိန်သံအမတ်ကြီး ဂျူးလီယန်ဘရိတ်

ကုလ သမဂ္ဂအပါအဝင် နိုင်ငံတကာအသိုင်းအဝိုင်း၏ စိုးရိမ်ပူပန်မှုများ၊ တုန့်လှုပ်ခြောက်ခြားမှုများကြားက အာဏာသိမ်းစစ်အုပ်စု၏ အစုလိုက်အပြုံလိုက် သတ်ဖြတ်မှုဖြစ်စဉ်များ၊ လေကြောင်းမှ ဗုံးကြဲ တိုက်ခိုက်မှုများကို မြင်တွေ့နေရခြင်းသည်ပင် နိုင်ငံတကာ အသိုင်းအဝိုင်း၏ လုပ်ဆောင်ချက်များသည် မြန်မာ နိုင်ငံစစ်အာဏာသိမ်းမှုကျရှုံးရေးအတွက် လုံလောက်ခြင်းမရှိသေးသည်ကို ပြသနေပါသည်။

ဝိတ်သ်(Dame Barbara Woodward)က ဖေဖော်ဝါရီ ၈ ရက်တွင် EU နှင့်အတူ ရပ်တည်တောင်းဆို ခဲ့ပါသည်။

ဖေဖော်ဝါရီ ၁၈ ရက်တွင် ဂျပန်အမျိုးသားလုံခြုံရေးဗျူရိုအကြီးအကဲ မစ္စတာရှိဂဲရုကီတာ မူရာ (Shigeru Kitamura) နှင့် အမေရိကန်သမ္မတ၏အမျိုးသားလုံခြုံရေးအကြံပေး ဂျိတ်ဆူလီဗန်(Jake Sullivan)တို့ မြန်မာ့အရေးနှင့်ပတ်သက်ပြီး တယ်လီဖုန်းဖြင့် ဆက်သွယ်ဆွေးနွေးခဲ့သကဲ့သို့ဂျပန်အမေရိကန်၊ ဩစတြေးလျနှင့် ဒိန္နိယနိုင်ငံများအကြားနီးကပ်စွာပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေးသဘောတူညီခဲ့သည်ဟုသိရပါသည်။ တောင်ကိုးရီးယား အမျိုးသား လုံခြုံရေးကောင်စီ (NSC)ဆိုလျှင်လည်း စစ်တပ်အာဏာသိမ်းမှုကြောင့် မတည်မငြိမ်ဖြစ်နေသည့် မြန်မာနိုင်ငံအရေးအတွက် စိုးရိမ်ပူပန်ကြောင်းနှင့် မြန်မာနိုင်ငံအတွင်းရှိ စစ်အာဏာသိမ်းမှု ဆန့်ကျင်သော ပြည်သူလူထုအပါအဝင် ၎င်းတို့၏ ကိုးရီးယားနိုင်ငံသားများ၏ လုံခြုံရေးအတွက်လည်း အကာအကွယ်ပေးနိုင်ရေး လုပ်ဆောင်သွားမည်အကြောင်း ထုတ်ဖော်ပြောဆိုလာပါသည်။

နော်ဝေးနိုင်ငံ၊ နိုင်ငံတကာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဝန်ကြီးကလည်း စစ်အာဏာသိမ်းမှုနှင့်အတူ ပြောင်းလဲသွားသော မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း အခြေအနေများကြောင့် နှစ်နိုင်ငံအစိုးရအဖွဲ့အစည်းများ

အကြား ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်နေသည့် အသိပညာပေးဆိုင်ရာ အစီအစဉ်များအားလုံးကို ရပ်ဆိုင်းလိုက် ဖြစ်ကြောင်း ဖေဖော်ဝါရီ တတိယအပတ်ထဲတွင် ကြေညာခဲ့ပါသည်။ ကနေဒါနိုင်ငံဆိုလျှင်လည်း မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း စစ်အာဏာသိမ်းမှုကို တုန့်ပြန်သည့်အနေဖြင့် အာဏာသိမ်းစစ်ခေါင်းဆောင် ကာချုပ်မင်းအောင်လှိုင်နှင့် အပေါင်းပါ ၉ ဦးကို စီးပွားရေးအရ ပိတ်ဆို့ဒဏ်ခတ်အရေးယူကြောင်း ကြေညာခဲ့ပါသည်။

ချုပ်ချီဆိုရသော် ကာချုပ်မင်းအောင်လှိုင်ဦးဆောင်သော မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း စစ်အာဏာသိမ်းမှုကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသည့် နိုင်ငံတကာအသိုင်းအဝိုင်း ဖိအားပေးမှုများ၊ ပိတ်ဆို့အရေးယူမှုများသည် အာဏာသိမ်းစစ်အုပ်စုကိုသာ အဓိကပစ်မှတ်ထားသည်ကိုတွေ့ရသည့်အပြင် ရွေးကောက်ခံအစိုးရများ အုပ်ချုပ်စဉ်ကာလအတွင်း ရရှိခဲ့သည့် မြန်မာပြည်သူလူထု၏ အခွင့်အရေးများ၊ အကျိုးခံစားခွင့်များပါ

ဆုံးရှုံးခဲ့ရသည်ကို တွေ့ရှိရပါသည်။

စစ်အာဏာသိမ်းကာလအတွင်း မြန်မာနိုင်ငံမှ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုလုပ်ငန်းများ ရပ်ဆိုင်းထွက်ခွာသော အင်အားကြီးလုပ် လုပ်ငန်းပေါင်း ဆယ်နှင့်ချီပြီးရှိနေပြီဖြစ်သည်။ ထိုအနက် ပြင်သစ်နိုင်ငံမှ Total စွမ်းအင်လုပ်ငန်း၊ အမေရိကန်မှ Chevron ရေနံနှင့် သဘာဝဓာတ်ငွေ့လုပ်ငန်း၊ အိန္ဒိယမှ Andani Ports ဆိပ်ကမ်းစီမံကိန်း၊ ဗြိတိန်မှဆေးလိပ်ထုတ်လုပ်ရေးကုမ္ပဏီ၊ နော်ဝေးမှ Telenor ဆက်သွယ်ရေး ကုမ္ပဏီ၊ တောင်ကိုရီးယားမှ POSCO သံမဏိလုပ်ငန်း၊ သြစတြေးလျမှ Woodside ရေနံနှင့် သဘာဝ ဓာတ်ငွေ့လုပ်ငန်း၊ ဂျာမဏီမှ Metro ကုန်တိုက်နှင့် လက်လီလက်ကား အရောင်းအဝယ်လုပ်ငန်း စသဖြင့် အင်အားကြီးရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုလုပ်ငန်းကြီးများ ပါဝင်နေပါသည်။

နွေဦးတော်လှန်ရေးကာလအတွင်း နိုင်ငံတကာအစိုးရများနည်းတူ အစိုးရမဟုတ်သော နိုင်ငံ တကာ အရပ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများ၏ စစ်အာဏာသိမ်းမှုဆန့်ကျင်ရေး ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုများကို လည်း မြင်တွေ့ခဲ့ရပါသည်။ ဖိပိလ ဒုတိယအပတ်အတွင်း လှုပ်ရှားခဲ့သည့် ဟောင်ကောင်၊ ထိုင်ဝမ်၊ ထိုင်း၊ အင်ဒိုနီးရှား၊ အိန္ဒိယနှင့် မြန်မာနိုင်ငံသားများ ပူးပေါင်းပါဝင်သော "Milk Tea Alliance" စစ် အာဏာရှင်ဆန့်ကျင်ရေးလှုပ်ရှားမှု၊ ဒီမိုကရေစီအရေးလှုပ်ရှားမှုဆိုလျှင် အာဏာသိမ်းစစ်ခေါင်းဆောင် တိုင်းအတွက် တုန့်လှုပ်ဖွယ်မြင်တွေ့ခဲ့ရပါသည်။ နိုင်ငံတကာရောက် မြန်မာနိုင်ငံသားများ၏ စစ်အာ ဏာသိမ်းမှုဆန့်ကျင်ရေးလှုပ်ရှားမှုများသည်လည်း နွေဦးတော်လှန်ရေး သရုပ်သကန်ကို ပိုမိုပေါ်လွင် စေခဲ့သည်ဟု ဆိုရပါမည်။

ယခုအခါ စစ်အာဏာသိမ်းကာလ တစ်နှစ်ပြည့်အချိန်အတွင်း လက်နက်မဲ့ငြိမ်းချမ်းစွာ ဆန့် ကျင်ဆန္ဒပြခဲ့ရာမှ အာဏာသိမ်းစစ်အုပ်စု၏ အကြမ်းဖက်လုပ်ရပ်များ၊ ဖမ်းဆီးသတ်ဖြတ်မှုများကြောင့် မြန်မာပြည်သူလူထုအနေဖြင့် ရရာလက်နက်စွဲကိုင်ပြီး မိမိကိုယ်မိမိ ခုခံကာကွယ်ခြင်းမှတစ်ဆင့် စစ်အာ ဏာရှင်အမြစ်ပြုတ်ချေမှုန်းရေးအထိ ဦးတည်ကာ ခုခံတော်လှန်စစ်ကျယ်ပြန့်လာခဲ့ခြင်းသည် ကမ္ဘာ့ နိုင်ငံများ၏ မြန်မာ့အရေးအလေးပေးဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်း၏ အရေးပါမှုကို ပြသနေပါသည်။ ကုလ သမဂ္ဂအပါအဝင် နိုင်ငံတကာအသိုင်းအဝိုင်း၏ စိုးရိမ်ပူပန်မှုများ၊ တုန့်လှုပ်ခြောက်ခြားမှုများကြားက အာဏာသိမ်းစစ်အုပ်စု၏ အစုလိုက်အပြုံလိုက် သတ်ဖြတ်မှုဖြစ်စဉ်များ၊ လေကြောင်းမှ ဖုံးကြံတိုက်ခိုက် မှုများကိုမြင်တွေ့နေရခြင်းသည်ပင် နိုင်ငံတကာအသိုင်းအဝိုင်း၏ လုပ်ဆောင်ချက်များသည် မြန်မာ နိုင်ငံ စစ်အာဏာသိမ်းမှုကျရှုံးရေးအတွက် လုံလောက်ခြင်းမရှိသေးသည်ကို ပြသနေပါသည်။

သုံးသပ်ချက်

မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း စစ်အာဏာသိမ်းမှုတစ်နှစ်ပြည့်ဆန့်ကျင်ဆန္ဒပြပွဲကို သြစတြေးလျနိုင်ငံ ဗီယင်နာမြို့တော်တွင် သြစတြေးလျရောက် မြန်မာအသိုင်းအဝိုင်းနှင့် အဆိုပါနိုင်ငံအတွင်းရှိ စစ်အာ ဏာသိမ်းမှုဆန့်ကျင်ရေး ထောက်ခံသူများအပြင် သြစတြေးလျနိုင်ငံ လွှတ်တော်အမတ်အချို့က ပါ ဝင်ပြုလုပ်ခဲ့ပြီး ဇန်နဝါရီ ၂၉ ရက်၊ ဗီယင်နာမြို့၏ Stephansplatz ရပ်ပြင်တွင် စစ်အာဏာသိမ်း ကာလအတွင်း ကျဆုံးခဲ့ရသူများအတွက် အောက်မေ့ဂုဏ်ပြုခဲ့ကြပါသည်။ တောင်ကိုရီးယားနိုင်ငံ၊ ဆိုးလ်မြို့တွင်လည်း တောင်ကိုရီးယားဘုန်းတော်ကြီးများက မြန်မာသံရုံးမှ မြန်မာ စစ်ကောင်စီရုံးအထိ သွားရာလမ်းတစ်လျှောက်တွင် ထိခြင်းငါးပါးဖြင့် ၃ နာရီကြာ ကြွချီပြီး အာဏာသိမ်းစစ်ကောင်စီ

လက်အောက်ခံ အစေအပါးများ၏ ပစ်ခတ်၊ ဖမ်းဆီးနှိပ်စက်မှုများကြောင့် အသက်ဆုံးပါးခဲ့ရသော ဒီမိုကရေစီအရေးဆောင်ရွက်ခဲ့သူများအတွက် ဆုတောင်းပွဲတစ်ခုကို ဇန်နဝါရီ ၂၈ ရက်တွင် ပြုလုပ်ခဲ့ပါသည်။ မြန်မာတစ်နိုင်ငံလုံးတွင်တော့ စစ်အာဏာရှင်စနစ် အမြစ်ပြတ်ချေမှုန်းရေးအတွက် နွေဦးတော်လှန်ရေး ပွင့်ဖတ်များထဲက တစ်ခုဖြစ်သည့် ဒုတိယအကြိမ်မြောက် “အသံတိတ်သပိတ်” ဆင်နွှဲခဲ့ကြပါသည်။

အမေရိကန်နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီးဌာနအတိုင်ပင်ခံ ဒါးရက်ခ်ချိုလတ်(Derek Chollet)နှင့် အမျိုးသားညီညွတ်ရေး အစိုးရ (NUG) ယာယီသမ္မတဒူဝါလရီးလတို့အကြား ဇန်နဝါရီ ၂၇ ရက်က တွေ့ဆုံခဲ့ပြီး မြန်မာ့အကြပ်အတည်း ကျော်လွှားနိုင်ရေးအတွက် အာဆီယံနှင့် ကုလသမဂ္ဂအထူးသံ ကိုယ်စားလှယ်တို့၏ ဆောင်ရွက်ချက်များအပေါ် ဆွေးနွေးခဲ့ကြပြီး အမေရိကန်အစိုးရအနေဖြင့် မြန်မာပြည်သူလူထုနှင့်အတူ ဒီမိုကရေစီရေးပြန်လည်တည်ဆောက်နေခြင်းအပေါ် အခိုင်အမာထောက်ခံပြီး ဆက်လက် ရပ်တည်ကူညီထောက်ပံ့သွားမည့်အကြောင်း ဒါးရက်ခ်ချိုလတ်က ပြောဆိုခဲ့ပါသည်။ ဒါးရက်ခ်ချိုလတ်(Derek Chollet)နှင့် NUG ခေါင်းဆောင်များအကြား ယခုတွေ့ဆုံဆွေးနွေးမှုသည် ဒုတိယအကြိမ်မြောက် ဖြစ်ပါသည်။

“တခြားနိုင်ငံ၏ ပြည်တွင်းရေး ဝင်မစွက်”ဟု အသံကောင်းဟစ်နေသည့် တရုတ်အစိုးရကမူ ၎င်းတို့၏နှစ်ကူးကာလ အားကစားပြိုင်ပွဲများကျင်းပရန်ရှိသည့်အတွက် ကချင်ပြည်နယ်နှင့် ရှမ်းပြည်မြောက်ပိုင်းဒေသများတွင် လှုပ်ရှားကာ နွေဦးတော်လှန်ရေးကာလအတွင်း ဓမ္မဘက်မှရပ်တည်ပြီး အာဏာသိမ်းစစ်အုပ်စုကို ခုခံတော်လှန်တိုက်ပွဲဝင်နေသည့် ကချင်လွတ်လပ်ရေးတပ် (KIO/KIA) ထံ စစ်ပွဲများရပ်တန့်ပေးရန် တိုက်တွန်းထားသည်ဟု KIO/KIA က ထုတ်ပြန်ပါသည်။ ဇန်နဝါရီ ၂၈ ရက်၊ ကုလသမဂ္ဂလုံခြုံရေးကောင်စီ၏ မြန်မာ့အရေးတံခါးပိတ်အစည်းအဝေးတွင်လည်း မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း ပြည်တွင်းစစ်ဖြစ်မလာရေးအတွက် အဓိကရည်မှန်းသင့်ကြောင်း ကုလသမဂ္ဂဆိုင်ရာ တရုတ်သံအမတ်က ပြောဆိုခဲ့ပါသည်။ ၎င်း၏ ပြောဆိုချက်ကို ထောက်ရှုသော် မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း ၁၉၄၈ ခုနှစ် လွတ်လပ်ရေးနှင့် ဖြစ်တည်အဖြစ်တွယ်နေသည့် ပြည်တွင်းစစ်မီးနှင့် စစ်ဘေးဒုက္ခသည်များ ကို လျစ်လျူရှုထားပုံရပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း ပြည်နယ်၊ ပြည်မ၊ မြို့ပြကျေးလက်၊ နယ်မြေဒေသအလိုက် တစ်တိုင်းပြည်လုံး ခုခံတော်လှန်စစ်အပြန့်ကျယ်လာခြင်းသည် အာဏာသိမ်းစစ်ခေါင်းဆောင်ကာချုပ် မင်းအောင်လှိုင်နှင့် အစေအပါးတစ်သိုက်၏ အဓမ္မအာဏာလုယူခြင်း၏ နောက်ဆက်တွဲရလဒ်များဖြစ်ကြောင်းကိုမူ တရုတ်သံအမတ်အနေဖြင့် လျစ်လျူရှုထားသည်ကို သတိပြုမိပါသည်။

ကုလသမဂ္ဂလုံခြုံရေးကောင်စီ အလှည့်ကျဥက္ကဋ္ဌ နော်ဝေးနိုင်ငံသံအမတ်ကြီးကတော့ မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း စစ်အာဏာသိမ်းကာလတစ်နှစ်ပြည့်အချိန်အတွင်း နိုင်ငံရေး၊ စီးပွားရေး၊ လူ့အခွင့်အရေးနှင့် လူသားစာနာမှုဆိုင်ရာ အကူအညီရရှိနိုင်မှု စသဖြင့် ဆိုးဝါးသည့်အခြေအနေများ ကြုံတွေ့နေရပြီး နိုင်ငံပြိုလဲမည့်အနေအထားအထိ ရောက်ရှိနေပြီဟု တံခါးပိတ်အစည်းအဝေးတွင် သုံးသပ်ပြောဆိုခဲ့ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံဆိုင်ရာ ကုလသမဂ္ဂလူ့အခွင့်အရေး အထူးကိုယ်စားလှယ် တွမ်အန်ဒရူးကလည်း အာဏာသိမ်းစစ်ကောင်စီနှင့် အစေအပါးတစ်သိုက်သည် မြန်မာပြည်သူလူထုအပေါ် ရန်သူသဖွယ် ပြုမူဆက်ဆံနေကြောင်း ရှုမြင်ပြောဆိုထားပါသည်။ ထို့ပြင် အာဏာသိမ်းစစ်ခေါင်းကာချုပ်မင်းအောင်လှိုင်သည်လည်း အာဆီယံအပါအဝင် နိုင်ငံတကာအသိုင်းအဝိုင်းတစ်ခုလုံးကို ဖြောင့်ကျကျ လိမ်လည်နေကြောင်း မစ္စတာတွမ်အန်ဒရူးက ယခုလိုသုံးသပ်ပါသည်။

“ဧပြီလကလုပ်ခဲ့တဲ့ ၂၄ ကြိမ်မြောက် အာဆီယံထိပ်သီးဆွေးနွေးပွဲမှာ ဒီဘုံသဘောတူညီချက်

ချမှတ်ခဲ့တာကို မင်းအောင်လှိုင်ကတော့ ဝါဒဖြန့်ပြီး ဝိုင်းကြံစည်တာလို့ မြင်ထားပုံရပါတယ်။ တကယ် ကသူလည်း ဒီထိပ်သီးဆွေးနွေးပွဲမှာပါပြီးတော့ ကိုယ်တိုင်သဘောတူခဲ့တာပဲ။ ဒီဘုံသဘောတူချက်ထဲက တခုကတော့ အကြမ်းဖက်မှုတွေကို စရပ်ဖို့ပါ။ ဒါပေမယ့် သူ မြန်မာပြည်ထဲ ပြန်ရောက်တော့ ဒါက ဘုံသဘောတူထားချက်မဟုတ်ဘူးလို့ ထလုပ်ပြန်ရော။ ဒီအချက်တွေက အကြံပေးချက်တွေသာပါလို့ သူပြောင်းပြောတယ်လေ။”

အာဆီယံအလှည့်ကျဥက္ကဋ္ဌ ကမ္ဘောဒီးယားဝန်ကြီးချုပ်ဟွန်ဆန်ကတော့ မြန်မာပြည်သူလူ၏ တောင်းဆိုဟစ်ကြွေးမှုများကို ဥပက္ခာပြုကာ အာဏာသိမ်းစစ်ခေါင်းဆောင်အပါအဝင် အစေအပါး

တရုတ်၊ ရုရှားနည်းတူ မစ္စနိုလင်ဟေဇာနှင့် မစ္စတာ ဟွန်ဆန်တို့၏ ရပ်တည်လုပ်ဆောင်ချက်များသည် အာဏာသိမ်းစစ်ခေါင်းဆောင်နှင့် အစေအပါး တစ်သိုက်အတွက် “ထွက်ပေါက်” တစ်ရပ် ဖြစ်သွားနိုင် သည်ကိုသတိပြုရပါမည်။ စစ်အာဏာသိမ်းကာလ တစ်နှစ်ကျော်အတွင်း အာဏာသိမ်းစစ်ကောင်စီနှင့် အစေအပါးတစ်သိုက်၏ အကြမ်းဖက်ဖြိုခွင်း၊ ဖမ်း ဆီးသတ်ဖြတ်မှုများကြောင့် ပေးဆပ်ခဲ့ရသည့် မြန် မာပြည်သူများ၏အသက်များ၊ ဘဝများကို မြန်မာ့ အရေးအလေးပေးမည့် ကမ္ဘာ့နိုင်ငံတိုင်းအတွက် သတိပြုချဉ်းကပ်ရလိမ့်မည်။ . . .

ရိုစေရန် တာဝန်ယူစောင့်ကြပ်ပေးခြင်း” ၊ “အရပ်သားပြည်သူများအား အကာအကွယ်ပေးနိုင်မည့် လုံခြုံသောနေရာများ တိကျစွာသတ်မှတ်ကြေညာပေးခြင်း” ၊ “နိုင်ငံတကာ လူသားချင်းစာနာထောက် ထားမှုဆိုင်ရာ စကြိုချက်များကြေညာပြီး ပိတ်ပင်တားဆီးမှုမရှိဘဲ နယ်စပ်ဖြတ်ကျော် အကူအညီများ ပေးအပ်ခြင်း” စသည့် တောင်းဆိုချက်များသည် ဆိုခဲ့ပါသဘောတူညီချက်(၅) ချက်ထက် မြန်မာပြည် သူများအတွက် အမှန်တကယ်အကျိုးပြုနိုင်လိမ့်မည်ဟု ရှုမြင်မိပါသည်။

ထို့အပြင် အမျိုးသားညီညွတ်ရေးအတိုင်ပင်ခံကောင်စီ (NUCC) က ၂၀၂၂ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီ

တစ်သိုက်နှင့် ချိတ်ဆက်ဆွေးနွေးမှုများကို ပြောင်ပြောင်တင်တင်း ပြုမူလျက်ရှိပါသည်။ သို့နှင့်တိုင် ဖေဖော်ဝါရီ ၁၆ ရက်နှင့် ၁၇ရက်များ တွင် ပြုလုပ်ရန်လျာထားသည့် အာဆီယံနိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီးများ အစည်းအဝေးတွင် ဘုံသဘောတူညီချက်(၅)ချက်အကောင်အထည် ဖော်မူပေါ်မူတည်ပြီး အာဏာသိမ်းစစ်ခေါင်းဆောင်နှင့်အစေအပါး များအား ဖိတ်ကြားသွားမည်ဟုသိရပါသည်။ သို့သော်လည်း တရုတ် နှင့်အလွမ်းသင့်သူ ဟွန်ဆန်အနေဖြင့် အာဏာသိမ်းစစ်အုပ်စု၏ သဘောတူညီချက် (၅) အကောင်အထည်ဖော်မှုကို မည်ကဲ့သို့တိုင်း တာမည်ဆိုသည်ကတော့ သံသယဖြစ်ဖွယ်ရှိပါသည်။

ချုပ်ချိဆိုရသော် စစ်အာဏာသိမ်းကာလ တစ်နှစ်ပြည့်ချိန်အထိ မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း မြင်တွေ့ခဲ့ရသည့် အာဏာသိမ်းစစ်အုပ်စု၏ အကြမ်းဖက်လုပ်ရပ်များ၊ အစုလိုက်အပြုံလိုက် သတ်ဖြတ်မှုဖြစ်စဉ် များ၊ အကြောင်းမဲ့ဖမ်းဆီးသတ်ဖြတ်မှုများ၊ ဖမ်းဆီးခံပြည်သူများအား လူသားဒိုင်းအဖြစ် တိုက်ပွဲအတွင်း အသုံးပြုမှုများ၊ လေကြောင်းမှ ဗုံးကြဲတိုက်ခိုက်မှုများစသည့် လူသားမဆန်သော လုပ်ရပ်များအ တွက် တာဝန်ယူ၊ တာဝန်ခံမှုရှိစေရေးအတွက် ကြိုပမ်းအားထုတ်ရာ တွင်အာဆီယံဘုံသဘောတူညီချက် (၅)ချက်ကိုသာ ဆွဲကိုင် ဖိအား ပေးနေသည်ကိုတွေ့ရပါသည်။ ၎င်းသဘောတူညီချက် (၅) ချက် သည်တရုတ်၊ အမေရိကန်၊ ဥရောပသမဂ္ဂနှင့် ကုလသမဂ္ဂစသည်တို့၏ ဆိုချက်ဖြစ်နေသည်ဟု ဆိုရပါမည်။

လက်ရှိမြန်မာနိုင်ငံအတွင်း အာဏာသိမ်းစစ်အုပ်စု၏ အကြမ်း ဖက်လုပ်ရပ်များကို ရပ်တန့်နိုင်ရေးအတွက် အရေးပါသည့် “စစ်ရေး အရ လေယာဉ်မပျံသန်းရဇုန်များ သတ်မှတ်ကြေညာကာ လိုက်နာမှု

နောက်ဆုံးအပတ်အတွင်း ပြုလုပ်ခဲ့သည့် ပထမအကြိမ် ပြည်သူ့ညီလာခံမှ ထပ်မံအတည်ပြုလိုက်သည့် အမျိုးသားညီညွတ်ရေးအစိုးရ (NUG) ကို တရားဝင်အသိအမှတ်ပြုရေး၊ အာဏာသိမ်းစစ်အုပ်စုအတွင်း စီးဝင်မည့် ဝင်ငွေရလမ်းကြောင်းများအား ပိတ်ဆို့အရေးယူခြင်းနှင့် ကုလသမဂ္ဂအပါအဝင် မည်သည့် အဖွဲ့အစည်းကမျှ အာဏာသိမ်းစစ်အုပ်စုနှင့် ပယောပယီ မပြုမူမိကြရန်အတွက် နိုင်ငံတကာ အသိုင်းအဝိုင်းအနေဖြင့် ဂရုပြုသင့်ပါသည်။

နိုင်ငံတကာအသိုင်းအဝိုင်းအနေဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း စစ်အာဏာသိမ်းမှုနှင့် နောက်ဆက်တွဲ အကြမ်းဖက်လုပ်ရပ်များအတွက် ဆန့်ကျင်ရှုတ်ချပြစ်တင်မှုများကို အကျယ်တဝင့်ပြုမူနေကြသည့်တိုင် ၎င်းတို့၏ ဖိအားပေးတုန့်ပြန်မှုများကမူ အာဏာသိမ်းစစ်အုပ်စုအတွက် ထိရောက်မှုမရှိခဲ့ဘဲ မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း ဖြစ်ပွားနေသည့် အကြပ်အတည်း အတိုင်းအတာနှင့်အညီ အရေးပေါ်တုန့်ပြန်ဆောင်ရွက်ချက်များကို မြင်တွေ့ခဲ့ရခြင်းမရှိဟု ဆိုရပါမည်။ မြန်မာပြည်သူလူထုအတွက်မူ နွေဦးတော်လှန်ရေးကာလအတွင်း မြန်မာ့အရေး အလေးပေးခဲ့ကြသည့် ကမ္ဘာ့နိုင်ငံများကို ရှုကြည့်ရာတွင် "နိုင်ငံခြားလောင်းမည့်နိုင်ငံများ"နှင့် "စိုးရိမ်ကြီးသောနိုင်ငံများ"ကို ခွဲခြားမြင်တွေ့ခဲ့ရပြီဟု ဆိုရပါလိမ့်မည်။

ထူးခြားသည့်တွေ့ရှိချက်များအဖြစ် သတိပြုရမည်ကတော့ လက်ရှိကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်၏ မြန်မာနိုင်ငံဆိုင်ရာ အထူးသံကိုယ်စားလှယ် မစ္စနီလင်ဟေဇာနှင့် အာဆီယံအလှည့်ကျဥက္ကဋ္ဌ ကမ္ဘောဒီးယားဝန်ကြီးချုပ်ဟွန်ဆန်တို့၏ မြန်မာ့အရေးချဉ်းကပ်မှု ခြေလှမ်းများဖြစ်ပါသည်။ မစ္စနီလင်ဟေဇာသည် မြန်မာပြည်သူလူထုတစ်ရပ်လုံးက ဆန့်ကျင်တော်လှန်နေကြသည့် အာဏာသိမ်းစစ်အုပ်စုသည် မြန်မာတစ်နိုင်ငံလုံးကို ထိန်းချုပ်ထားသည်ဟု ထင်မှတ်နေဟန်ရှိပြီး မြန်မာပြည်သူလူထု၏ "လုံးဝအုပ်ချုပ်ခွင့် မရစေရ"ဆိုသည့် ကြွေးကြော်သံကို ပြက်ရယ်ပြုခဲ့သည်ဟု ဆိုရပါမည်။

အလားတူ မစ္စတာဟွန်ဆန်သည်လည်း မြန်မာပြည်သူလူထု၏စိတ်ဆန္ဒနှင့် တောင်းဆိုချက်များကို မျက်ကွယ်ပြုကာ အာဏာသိမ်းစစ်ခေါင်းဆောင်ကို သူကောင်းပြုကာ မြန်မာနိုင်ငံသို့ လာရောက်တွေ့ဆုံခဲ့သည်။ ထို့နောက် အွန်လိုင်းမှ ချိတ်ဆက်ဆွေးနွေးမှုများလည်း ပြောင်ပြောင်တင်းတင်း လုပ်ဆောင်ခဲ့ပါသည်။ ၎င်းအတွက် ရလဒ်ကမူ ဩစတြေးလျနိုင်ငံသား မစ္စတာရှောင်တာနဲအား လွှတ်ပေးလိုက်ပြီဆိုသည့် သတင်းအမှားတစ်ခုသာ ရှိခဲ့သည်ဟု ဆိုရပါလိမ့်မည်။

သို့နှင့်တိုင် တရုတ်၊ ရုရှားနည်းတူ မစ္စနီလင်ဟေဇာနှင့် မစ္စတာဟွန်ဆန်တို့၏ ရပ်တည် လုပ်ဆောင်ချက်များသည် အာဏာသိမ်းစစ်ခေါင်းဆောင်နှင့် အစေအပါးတစ်သိုက်အတွက် "ထွက်ပေါက်" တစ်ရပ် ဖြစ်သွားနိုင်သည်ကို သတိပြုရပါမည်။ စစ်အာဏာသိမ်းကာလ တစ်နှစ်ကျော်အတွင်း အာဏာသိမ်းစစ်ကောင်စီနှင့် အစေအပါးတစ်သိုက်၏ အကြမ်းဖက်ဖြိုခွင်း၊ ဖမ်းဆီးသတ်ဖြတ်မှုများကြောင့် ပေးဆပ်ခဲ့ရသည့် မြန်မာပြည်သူများ၏ အသက်များ၊ ဘဝများကို မြန်မာ့အရေးအလေးပေးမည့် ကမ္ဘာ့နိုင်ငံတိုင်းအတွက် သတိပြုချဉ်းကပ်ရလိမ့်မည်ဟု တင်ပြအပ်ပါသည်။

တရုတ်၊ ရုရှားနည်းတူ မစ္စကိုလင်ဟေဇာနှင့် မစ္စတာ ဟွန်ဆန်တို့၏ ရပ်တည်လုပ်ဆောင်ချက်များသည် အာဏာသိမ်းစစ်ခေါင်းဆောင်နှင့် အစေအပါး တစ်သိုက်အတွက် “ထွက်ပေါက်” တစ်ရပ် ဖြစ်သွား နိုင်သည်ကို သတိပြုရပါမည်။ စစ်အာဏာသိမ်းကာလ တစ်နှစ်ကျော်အတွင်း အာဏာသိမ်းစစ်ကောင်စီနှင့် အစေအပါးတစ်သိုက်၏အကြမ်းဖက်ဖြိုခွင်း၊ ဖမ်းဆီး သတ်ဖြတ်မှုများကြောင့် ပေးဆပ်ခဲ့ရသည့် မြန်မာ ပြည်သူများ၏ အသက်များ၊ ဘဝများကို မြန်မာ့ အရေး အလေးပေးမည့် ကမ္ဘာ့နိုင်ငံတိုင်းအတွက် သတိပြုချဉ်းကပ်ရလိမ့်မည်။

